

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 05-02- 078/25-19795/2

Podgorica, 10.07.2025.godine

Za: MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA, Rimski trg 46, Podgorica

gospodinu, Niku Gjeloshaju, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda

Veza: Vaš akt br: 07-328/25-2924/4 od 12.06.2025. godine i 07-328/25-2924/7 od 07.07.2025. godine

Poštovani gospodine Gjeloshaj,

Povodom *Predloga zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izveštaj o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, utvrđeno je da za sprovođenje Predloga zakona nije potrebno dodatno izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija sa aspekta budžeta nema primjedbi na Predlog zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda.

S poštovanjem,

 MINISTAR
Novica Vuković

Kontakt osobe:

mr Ivana Radojičić, Direktorat za finansijski sistem i koordinaciju politika, ivana.radojicic@mif.gov.me;
Lidija Špadijer, Direktorat za državni budžet, lidija.spadijer@mif.gov.me.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo ekonomskog razvoja

NAZIV PROPISA

Predlog Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Glavni razlog za donošenje zakona je pravna reforma na nivou EU kojom je Regulativa (EU) 2023/988 o opštoj bezbjednosti proizvoda zamijenila i stavila van snage Direktivu 87/357/EEZ o obmanjujućim proizvodima i Direktivu 2001/95/EZ o opštoj bezbjednosti proizvoda. Važeći crnogorski Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list CG“, broj 45/14 i 13/18) oslanja se na preuzete odredbe pomenutih direktiva koje su stavljene van snage u decembru 2024. Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa Regulativom 2023/988 je neophodno za ispunjavanje završnog mjerila za poglavlje 28 u dijelu zaštite potrošača. Promjena odredbi o opštoj bezbjednosti proizvoda na nivou EU je uzrokovana razvojem novih tehnologija i promjenama u načinu prodaje proizvoda (online trgovina). Poboľšan i time jasniji je pravni okvir na području obmanjujućih proizvoda (koji su bili uređeni Direktivom Savjeta 87/357/EEZ). Stoga ključni problem predstavlja nedostatak jedinstvenog i sveobuhvatnog pravnog okvira kojim bi se obezbijedilo da svi proizvodi, bez obzira na njihov izvor ili način prodaje, ispunjavaju osnovne zahtjeve bezbjednosti. Ovaj zakon naročito teži da odgovori na izazove savremenog tržišta, uključujući pojavu novih oblika distribucije kao što su internet prodaja i prekogranična trgovina. Istovremeno, predloženi akt ima zadatak da poboljša mehanizme zaštite potrošača, kroz jačanje obaveza proizvođača, distributera i internet platformi, te kroz unapređenje sistema brze razmjene informacija o opasnim proizvodima.
- Tehnološki napredak i globalizacija trgovine, posebno online, omogućili su lakši pristup proizvodima iz inostranstva koji često ne ispunjavaju bezbjednosne zahtjeve. To se reflektuje i na Crnu Goru pa je po podacima Uprave carina u periodu od novembra 2024. do februara 2025. godine, samo preko jedne platforme dostavljeno preko 250 hiljada paketa). Posebno su ranjivi korisnici internet prodavnica i maloljetna lica koja dolaze u kontakt sa proizvodima koji ne ispunjavaju osnovne standarde. Postojeća Direktiva 2001/95/EZ o opštoj bezbjednosti proizvoda koja je prenesena u važeći Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list CG“, br. 45/14 i 13/18) nije bila tehnički niti pravno sposobna da odgovori na izazove savremenog tržišta, jer nije obuhvatala elektronsku trgovinu, algoritamsko preporučivanje proizvoda i odgovornost online platformi.
- Nepostojanje djelotvornog zakonskog okvira za opštu bezbjednost proizvoda ima ozbiljne posljedice po javno zdravlje, tržišnu stabilnost i povjerenje potrošača. Potrošači su izloženi većem riziku od nesrećnih slučajeva, povreda, bolesti pa čak i smrti usljed korišćenja opasnih proizvoda. Istovremeno, odgovorni privredni subjekti koji poštuju standarde bezbjednosti trpe poslovnu štetu jer se nalaze u nelojalnoj konkurenciji sa onima koji ne postupaju u skladu sa najboljim praksama. Na širem planu, odsustvo usklađenosti sa regulativom Evropske unije može negativno uticati na proces evropskih integracija Crne Gore, dok regulatorna neefikasnost dodatno opterećuje inspeksijske službe i smanjuje njihovu mogućnost da adekvatno zaštite tržište i građane.

- Najviše su oštećeni potrošači, jer se suočavaju sa povećanim rizicima po zdravlje i bezbjednost usljed pristupa proizvodima koji ne zadovoljavaju osnovne standarde. Djeca, stariji i osobe sa invaliditetom su posebno ugrožene grupe. Zatim, oštećeni su i proizvođači i trgovci koji rade u skladu sa propisima – njihov trud, ulaganja i integritet bivaju dovedeni u pitanje zbog nelojalne konkurencije.
- Bez donošenja ovog propisa, zakonodavni okvir u oblasti opšte bezbjednosti proizvoda ne bi mogao adekvatno da odgovori na izazove savremenog tržištu, naročito u kontekstu digitalizacije i online trgovine što bi moglo dovesti do povećanja nebezbednih proizvoda na tržištu.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navedi usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Donošenjem Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda, usklađenog sa Regulativom (EU) 2023/988, Crna Gora ostvaruje nekoliko ključnih ciljeva. Prije svega, jača se zaštita potrošača kroz obavezu da se na tržište mogu stavljati samo proizvodi koji su bezbjedni za upotrebu, uz efikasne mehanizme za opoziv i obavješćavanje o rizicima. Istovremeno, zakon omogućava usklađivanje sa pravnom tekovinom EU, čime se doprinosi ispunjavanju obaveza iz pregovaračkog Poglavlja 28 (Zaštita potrošača i zdravlja) i jača spremnost za pristupanje evropskom tržištu. Uređuju se jasne obaveze proizvođača, uvoznika, distributera i internet platformi, čime se unapređuje tržišni nadzor, odgovornost aktera i borba protiv nelegalne i rizične robe, posebno u online prodaji. Na kraju, zakon doprinosi stvaranju sigurnog, funkcionalnog i konkurentnog tržišta u kojem se poštuju pravila i štite kako potrošači, tako i odgovorni privredni subjekti.
- Ciljevi su u skladu sa ispunjavanjem obaveza koje je Vlada CG preuzela potpisivanjem SSP-a, budući da je članom 78 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, definisano je da će ugovorne strane saradivati kako bi uskladile standarde zaštite potrošača u Crnoj Gori sa standardima Zajednice. Navedeni cilj je usklađen i sa ciljevima Nacionalnog programa zaštite potrošača 2022 – 2024, uključujući i novi Nacionalni program 2025-2027 u kom će opšta bezbjednost biti poseban prioritet. Zakon se povezuje i sa Strategijom digitalne transformacije Crne Gore 2022–2026, jer uređuje aspekte elektronske trgovine i odgovornosti internet platformi, uključujući obavezu uklanjanja opasnih proizvoda sa online tržišta. U tom smislu, doprinosi razvoju sigurnog digitalnog okruženja, što je jedan od strateških ciljeva digitalizacije.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?
- Glavna i neophodna opcija je usvajanje predloženog zakona.
- Navedena opcija je neophodna jer je usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa Regulativom 2023/988 o opštoj bezbjednosti proizvoda uslov za ispunjenje zakonodavnog mjerila u pregovaračkom poglavlju 28 – zaštita potrošača i zdravlja. Poseban razlog za donošenje zakona ogleda se u potrebi sistemskog uređivanja oblasti opšte bezbjednosti proizvoda. Postojeći pravni okvir nije u potpunosti obuhvatao ključne elemente savremene bezbjednosti proizvoda, naročito kada je riječ o izazovima koje donosi digitalna trgovina. Predlog zakona po prvi put uvodi pravila koja se odnose na proizvode koji se prodaju putem interneta i na daljinu, što je u skladu sa aktuelnim tržišnim trendovima. Predlogom zakona se jasno i precizno definišu obaveze svih učesnika u lancu snabdijevanja, uključujući proizvođače, uvoznike, distributere i pružaoce usluga internet tržišta. U tom smislu, zakon propisuje konkretne obaveze proizvođača, uključujući analizu rizika, izradu tehničke dokumentacije, označavanje proizvoda i postupanje u slučaju otkrivanja opasnosti. Posebna pažnja posvećena je i osjetljivim kategorijama potrošača, kao što su djeca, starije osobe i lica sa invaliditetom. Pored toga, zakon omogućava javnosti pristup informacijama

o opasnim proizvodima, definiše proceduru opoziva i povlačenja proizvoda i stvara osnov za uključivanje Crne Gore u evropski sistem Safety Gate. Ovakav sveobuhvatan pristup potvrđuje da donošenje zakona predstavlja jedini efikasan način da se obezbijedi visok nivo zaštite prava potrošača i bezbjednosti proizvoda na tržištu.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Očekivani pozitivan uticaj je višestruk: bolja informisanost o rizicima, bolji pristup sistemima za opoziv proizvoda, kao i generalno smanjenje izloženosti građana opasnim proizvodima zahvaljujući strožim pravilima. U tom smislu, predlog Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda uvodi niz važnih novina koje značajno mijenjaju i unapređuju pravni okvir u odnosu na dosadašnje stanje. Naime, zakon po prvi put precizno reguliše obaveze svih aktera u lancu snabdijevanja – proizvođača, uvoznika, distributera, kao i zastupnika i pružalaca usluga sprovođenja narudžbina. Svaki od ovih subjekata ima jasno definisane dužnosti u vezi sa obezbjeđivanjem bezbjednosti proizvoda, uključujući tehničku dokumentaciju, označavanje, praćenje rizika i vođenje internih evidencija o nesrećnim slučajevima i prigovorima. Ovakva raspodjela odgovornosti doprinosi transparentnosti i olakšava inspekcijski nadzor, što do sada nije bilo na zadovoljavajućem nivou. Značajna novina predstavlja unaprijeđenje sistema brze razmjene informacija o opasnim proizvodima, koji omogućava bolju koordinaciju između inspekcijskih organa, carine, proizvođača i distributera, ali i uključivanje Crne Gore u evropski sistem Safety Gate. Time se omogućava pravovremeno obavješćavanje o rizicima, opoziv proizvoda i preduzimanje korektivnih mjera na osnovu informacija koje su dostupne svim relevantnim subjektima, uključujući i potrošače. Takođe, zakon uvodi nove obaveze za pružaoce usluga internet tržišta, što predstavlja izuzetno važnu promjenu s obzirom na rast e-trgovine. Oni su dužni da uspostave kontakt tačke za komunikaciju sa inspekcijama i potrošačima, reaguju po nalogu inspekcije, preduzimaju dobrovoljne mjere za uklanjanje opasnih proizvoda sa svojih platformi i obezbijede mehanizme za obavješćavanje potrošača. Još jedna važna novina odnosi se na obavezu postojanja tzv. „odgovornog lica“ sa sjedištem odnosno prebivalištem u Crnoj Gori za svaki proizvod koji se stavlja na tržište. Ovo lice preuzima zakonsku odgovornost za usklađenost proizvoda sa zahtjevima bezbjednosti, što dodatno osigurava da proizvodi koji dolaze iz inostranstva budu pod nadzorom i u skladu sa domaćim propisima.
- Primjena propisa neće izazvati promjene u troškovima zainteresovanih lica.
- Propisom su definisana rješenja koja omogućavaju stvaranje „zdrave“ tržišne konkurencije, propisivanjem obaveze za stavljanje na tržište isključivo bezbjednih proizvoda.
- Ovaj propis ne stvara administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbjeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda?

Obrazložiti. - Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa? - Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.	- Nije potrebno dodatno izdvajanje finansijskih sredstava za implementaciju propisa - Vidjeti prethodni odgovor. - Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. - Nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava u budžetu. - Nije predviđeno donošenje podzakonskog akta iz kojeg će proistići finansijske obaveze. - Implementacijom propisa može se ostvariti prihod za budžet Crne Gore kroz naplatu novčanih kazni za eventualne povrede odredbi ovog propisa. - Nije korišćena metodologija pri obračunu finansijskih izdataka/prihoda. - Nisu postojale sugestije Ministarstva finansija. - Nisu postojale primjedbe.
6. Konsultacije zainteresovanih strana - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.	- Predlog zakona je izrađen uz podršku eksperata Vitomira Fistera i Rade Marković angažovanih preko PLAC projekta (Centar za pravno i strateško savjetovanje Crne Gore) koji finansira EU. - Sprovedena je javna rasprava u periodu od 11. juna do 1. jula 2025. godine. Link: https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-nacrt-zakona-o-opstoj-bezbjednosti-proizvoda - Tokom trajanja javne rasprave nije bilo dostavljenih predloga, sugestija ili primjedbi na tekst Predloga zakona o opštoj bezbjednosti. U nastavku je izvještaj sa javne rasprave: <u>IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI-Nacrt Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda</u>
7: Monitoring i evaluacija - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi? - Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva? - Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?	- Ne postoje potencijalne prepreke za implementaciju propisa. - Ministarstvo ekonomskog razvoja i nadležne inspekcije vršice nadzor nad sprovođenjem ovog propisa. - Glavni indikator su broj i vrsta mjera preduzetih za uklanjanje nebezbednih proizvoda sa tržišta. - Ministarstvo ekonomskog razvoja će vršiti monitoring i evaluaciju primjene propisa.

Podgorica, 04/07/2025.godine
Broj: 07-328/25-2924/5

MINISTAR

Nik Gjeloshaj

Nik Gjeloshaj

PREDLOG

ZAKON O OPŠTOJ BEZBJEDNOSTI PROIZVODA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se bitna pravila o bezbjednosti proizvoda koji se stavljaju na tržište ili isporučuju na tržištu i druga pitanja od značaja za bezbjednost tih proizvoda u cilju poboljšanja funkcionisanja tržišta uz obezbjeđivanje visokog nivoa zaštite potrošača.

Usklađivanje sa propisima Evropske unije

Član 2

Ovaj zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa:

- Regulativom (EU) 2023/988 Evropskog parlamenta i Savjeta od 10. maja 2023. godine o opštoj bezbjednosti proizvoda, o izmjenama i dopunama Regulative (EU) 1025/2012 i Direktive (EU) 2020/1828, kao i o prestanku važenja Direktive 2001/95/EZ i Direktive 87/357/EEZ (u daljem tekstu: Regulativa (EU) 2023/988), i
- Regulativom (EU) 2022/2065 o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (u daljem tekstu: Regulativa (EU) 2022/2065).

Područje primjene

Član 3

(1) Ovaj zakon primjenjuje se na proizvode koji se stavljaju na tržište ili isporučuju na tržištu za koje zahtjevi bezbjednosti nijesu uređeni posebnim zakonima.

(2) Kad se na proizvode primjenjuju posebni zahtjevi bezbjednosti utvrđeni posebnim zakonom, ovaj zakon primjenjuje se samo na one aspekte i rizike ili kategorije rizika koji nijesu obuhvaćeni tim zahtjevima.

(3) Na proizvode na koje se primjenjuju posebni zahtjevi bezbjednosti utvrđeni posebnim zakonom ne primjenjuju se:

1) odredbe čl. 8 do 11 ovog zakona ako se radi o rizicima ili kategorijama rizika obuhvaćenim posebnim zakonom;

2) odredbe čl. 12 do 23 i čl. 41 i 43 ovog zakona.

(4) Ovaj zakon ne primjenjuje se na:

- 1) lijekove za humanu upotrebu ili upotrebu u veterinarstvu;
- 2) hranu;
- 3) hranu za životinje;
- 4) žive biljke i životinje, genetički modifikovane organizme i genetički modifikovane mikroorganizme u zatvorenom sistemu, kao i na proizvode od biljaka i životinja koji su neposredno povezani sa njihovom budućom reprodukcijom;
- 5) nusproizvode životinjskog porijekla i proizvode dobijene od njih;
- 6) sredstva za zaštitu bilja;
- 7) opremu kojom se potrošači voze ili putuju kad tom opremom neposredno upravlja pružalac usluga u kontekstu usluge prevoza pružene potrošačima, a kojom ne upravljaju sami potrošači;
- 8) vazduhoplove koji predstavljaju nizak rizik za bezbjednost vazdušnog saobraćaja u skladu sa propisima kojima se uređuje vazdušni saobraćaj;
- 9) antikvitete.

(5) Ovaj zakon primjenjuje se na proizvode koji se stavljaju na tržište ili isporučuju na tržištu, bez obzira na to da li su novi, korišćeni, popravljeni ili prepravljeni.

(6) Ovaj zakon ne primjenjuje se na proizvode koje prije upotrebe treba popraviti ili prepraviti kad se ti proizvodi stavljaju na tržište ili isporučuju na tržištu, a jasno su označeni kao takvi.

(7) Odredbe ovog zakona koje se odnose na pitanja zaštite potrošača ne isključuju primjenu drugih propisa kojima se uređuje zaštita potrošača.

Načelo predostrožnosti

Član 4

Sprovođenje ovog zakona zasniva se na načelu predostrožnosti u smislu zakona kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

Prodaja proizvoda na daljinu

Član 5

(1) Proizvodi koji se nude na prodaju na internetu ili putem drugih sredstava prodaje na daljinu smatraju se isporučenim na tržištu ako je ponuda usmjerena na potrošače u Crnoj Gori.

(2) Ponuda za prodaju smatra se usmjerenom na potrošače u Crnoj Gori ako isporučilac koji nudi proizvod na bilo koji način usmjerava svoje aktivnosti na Crnu Goru.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 6

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 7

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) **proizvod** je svaki predmet, bez obzira na to da li je međusobno povezan sa drugim predmetima ili ne, isporučen ili stavljen na raspolaganje, uz naknadu ili bez nje, uključujući i u kontekstu pružanja usluge, koji je namijenjen potrošačima ili za koji je vjerovatno da će ga, u razumno predvidljivim uslovima, potrošači koristiti čak i ako im nije namijenjen;

2) **bezbjedan proizvod** je svaki proizvod koji u uobičajenim ili razumno predvidljivim uslovima upotrebe, uključujući stvarno trajanje upotrebe, ne predstavlja nikakav rizik ili samo minimalne rizike kompatibilne sa upotrebom proizvoda, koji se smatra prihvatljivim i usaglašenim sa visokim nivoom zaštite zdravlja i bezbjednosti potrošača;

3) **opasan proizvod** je svaki proizvod koji nije bezbjedan proizvod;

4) **rizik** je kombinacija vjerovatnoće pojave opasnosti koja izaziva štetu i stepena ozbiljnosti te štete;

5) **ozbiljan rizik** je rizik za koji se, na osnovu procjene rizika i uzimajući u obzir uobičajenu i predvidljivu upotrebu proizvoda, smatra da zahtijeva brzu intervenciju organa nadležnih za nadzor na tržištu, uključujući slučajeve u kojima dejstva rizika nijesu trenutna;

6) **isporuka na tržištu** je svako činjenje dostupnim proizvoda na tržištu Crne Gore radi distribucije, potrošnje ili upotrebe u okviru obavljanja privredne djelatnosti, sa ili bez naknade;

7) **stavljanje na tržište** je prva isporuka proizvoda na tržište Crne Gore;

8) **proizvođač** je svako pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik koje izrađuje proizvod ili za koje se proizvod projektuje ili izrađuje i koje taj proizvod stavlja na tržište pod svojim poslovnim imenom, odnosno nazivom ili žigom;

9) **zastupnik** je pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik, sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori, koje ima pisano ovlaštenje proizvođača da u njegovo ime preduzima određene radnje u vezi sa isporukom proizvoda na tržištu, u skladu sa ovim zakonom ili posebnim propisima;

10) **uvoznik** je pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik, sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori, koji stavlja na tržište proizvod iz drugih država;

11) **distributer** je pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik, sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori, koji je uključen u lanac isporuke, a nije proizvođač ili uvoznik;

12) **pružalac usluga sprovođenja narudžbina** je pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik koji u okviru obavljanja privredne djelatnosti nudi najmanje dvije od sljedećih usluga: skladištenje, pakovanje, adresiranje i slanje proizvoda koji nijesu u njegovoj svojini, isključujući poštanske usluge prijema, sortiranja, transporta i distribucije poštanskih pošiljaka, usluge dostavljanja paketa, kao i druge poštanske usluge koje se vrše u skladu sa zakonom kojim se uređuju poštanske usluge i zakonom kojim se uređuju usluge prevoza tereta;

13) **isporučilac** je proizvođač, zastupnik, uvoznik, distributer, pružalac usluge sprovođenja narudžbina ili bilo koje drugo pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik koji podliježe obavezama povezanim sa proizvodnjom proizvoda, njihovom isporukom na tržištu ili puštanjem u rad u skladu sa posebnim propisima;

14) **pružalac usluga internet tržišta** je pružalac usluga posredovanja koji koristi internet interfejs koji potrošačima omogućava zaključenje ugovora na daljinu sa trgovcima radi prodaje proizvoda;

15) **internet interfejs** je svaki kompjuterski program, uključujući internet stranicu, dio internet stranice ili aplikaciju, uključujući mobilne aplikacije;

16) **ugovor na daljinu** je svaki ugovor zaključen između trgovca i potrošača u okviru organizovanog sistema prodaje ili pružanja usluge bez istovremenog fizičkog prisustva trgovca i potrošača na istom mjestu, pri čemu se do trenutka zaključenja ugovora i za zaključenje ugovora isključivo koristi jedno ili više sredstava komunikacije na daljinu;

17) **potrošač** je svako fizičko lice koje zaključuje pravni posao ili djeluje na tržištu van svoje trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti;

18) **trgovac** je svako fizičko, odnosno pravno lice u privatnom ili državnom vlasništvu koje, samostalno ili preko drugog lica koje nastupa u njegovo ime ili za njegov račun, zaključuje pravni posao ili djeluje na tržištu u okviru svoje trgovinske, poslovne, zanatske ili profesionalne djelatnosti;

19) **evropski standard** je standard koji je donijela evropska organizacija za standardizaciju;

20) **međunarodni standard** je standard koji je donijela međunarodna organizacija za standardizaciju;

21) **nacionalni standard** je standard koji je donijelo nacionalno tijelo za standardizaciju;

22) **crnogorski standard** je standard koji je donijelo nacionalno tijelo za standardizaciju Crne Gore (u daljem tekstu: MEST standard);

23) **evropske organizacije za standardizaciju** su:

- Evropski komitet za standardizaciju (CEN),
- Evropski komitet za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC),
- Evropski institut za standarde iz oblasti telekomunikacija (ETSI);

24) **nadzor na tržištu** obuhvata aktivnosti koje sprovode i mjere koje preduzimaju nadležne inspekcije kako bi obezbijedile da su proizvodi na tržištu usklađeni sa zahtjevima utvrđenim u ovom zakonu;

25) **nadležna inspekcija** je inspekcija nadležna za nadzor proizvoda na tržištu;

26) **opoziv** je svaka mjera čiji je cilj da se postigne povraćaj proizvoda koji je već stavljen na raspolaganje potrošaču;

27) **povlačenje** je svaka mjera čiji je cilj sprečavanje da proizvod u lancu snabdijevanja bude isporučen na tržištu;

28) **zakonodavstvo Evropske unije o usklađivanju** je zakonodavstvo Unije navedeno u Prilogu I Regulative (EU) 2019/1020 Evropskog parlamenta i Savjeta od 20. juna 2019. godine o nadzoru na tržištu i usaglašenosti proizvoda i o izmjenama i dopunama Direktive 2004/42/EZ i Regulativa (EZ) 765/2008 i (EU) 305/2011 (u daljem tekstu: Regulativa (EU) 2019/1020), kao i svako drugo zakonodavstvo Unije kojim se usklađuju uslovi za stavljanje proizvoda na tržište;

29) **antikviteti** su proizvodi, kao što su kolekcionarski predmeti ili umjetnička djela, za koje potrošači ne mogu razumno očekivati da ispunjavaju najsavremenije bezbjednosne standarde;

30) **sistem sljedljivosti** je sistem koji se sastoji od prikupljanja i čuvanja podataka, uključujući elektronskim putem, kojim se omogućava identifikacija proizvoda, njegovih sastavnih djelova ili isporučilaca uključenih u lanac nabavke, kao i od načina prikazivanja i omogućavanja pristupa tim podacima, uključujući stavljanje nosača podataka na proizvod, njegovo pakovanje ili u prateće dokumente;

31) **bezbjednosno upozorenje** je upozorenje isporučioca koje se pruža ako je potrošačima potrebno skrenuti pažnju na određene informacije kako bi se obezbijedila bezbjedna upotreba proizvoda.

II. ZAHTJEVI BEZBJEDNOSTI

Opšti zahtjev bezbjednosti

Član 8

Isporučioci su dužni da stavljaju na tržište ili isporučuju na tržištu isključivo bezbjedne proizvode (opšti zahtjev bezbjednosti).

Procjena bezbjednosti proizvoda

Član 9

(1) Prilikom procjene da li je proizvod bezbjedan naročito se uzimaju u obzir:

1) karakteristike proizvoda, uključujući njegov dizajn, tehnička svojstva, sastav, pakovanje, uputstva za sastavljanje i, po potrebi, za ugradnju, upotrebu i održavanje;

2) uticaj na druge proizvode kad se razumno može predvidjeti da će se proizvod koristiti sa drugim proizvodima, uključujući međusobno povezivanje tih proizvoda;

3) uticaj koji bi drugi proizvodi mogli imati na proizvod koji se procjenjuje, kad se razumno može predvidjeti da će se drugi proizvodi koristiti sa tim proizvodom, uključujući uticaj neugrađenih proizvoda koji su namijenjeni određivanju, promjeni ili upotpunjavanju načina na koji proizvod koji se ocjenjuje radi, koji se moraju uzeti u obzir prilikom procjene bezbjednosti proizvoda koji se procjenjuje;

4) predstavljanje proizvoda, označavanje, uključujući označavanje odgovarajućeg uzrasta za djecu, sva upozorenja i uputstva za njegovu bezbjednu upotrebu i odlaganje, kao i sve druge oznake ili informacije o proizvodu;

5) kategorije potrošača koji koriste proizvod, naročito procjenjivanjem rizika za posebno osjetljive grupe potrošača kao što su djeca, starija lica i lica sa invaliditetom, kao i uticaj razlika po osnovu pola na zdravlje i bezbjednost;

6) izgled proizvoda u slučaju da je vjerovatno da će navesti potrošače da ga koriste na način drugačiji od onog za koji je dizajniran, a naročito:

- kad je proizvod, iako nije prehrambeni proizvod, sličan prehrambenom proizvodu i vjerovatno će se zbog svog oblika, mirisa, boje, izgleda, pakovanja, označavanja, zapremine, veličine ili drugih karakteristika zamijeniti za prehrambeni proizvod, zbog čega bi ga potrošači, posebno djeca, mogli staviti u usta, sisati ili progutati;

- kad je vjerovatno da će proizvod koristiti djeca, iako nije dizajniran ni namijenjen da ga koriste djeca, ili taj proizvod zbog svojeg dizajna, pakovanja ili karakteristika liči na predmet koji se obično smatra privlačnim ili namijenjenim djeci;

7) kad to zahtijeva priroda proizvoda, odgovarajuće sajberbezbjednosne karakteristike neophodne za zaštitu proizvoda od spoljnih uticaja, uključujući zlonamjerne treće strane, kad bi takav uticaj mogao imati uticaja na bezbjednost proizvoda, uključujući mogući gubitak međusobne povezanosti;

8) razvoj funkcionalnosti proizvoda u pogledu učenja i predviđanja, kad to zahtijeva priroda proizvoda.

(2) Mogućnost postizanja višeg nivoa bezbjednosti ili raspoloživost drugih proizvoda koji su nižeg stepena rizika ne može biti razlog da se određeni proizvod smatra opasnim.

Pretpostavka usaglašenosti sa opštim zahtjevom bezbjednosti

Član 10

(1) Pretpostavlja se da je proizvod usaglašen sa opštim zahtjevom bezbjednosti ako je:

1) usaglašen sa relevantnim MEST standardima čija je lista objavljena u „Službenom listu Crne Gore“ i kojima su preuzeti evropski standardi sa liste standarda objavljene u „Službenom listu Evropske unije“ ili djelovima tih standarda u pogledu rizika i kategorija rizika obuhvaćenih tim standardima; ili

2) u slučaju da ne postoje MEST standardi iz tačke 1 ovog stava, usaglašen sa nacionalnim zahtjevima, u pogledu rizika i kategorija rizika obuhvaćenih zahtjevima zaštite zdravlja i bezbjednosti, utvrđenim propisima Crne Gore, pod uslovom da su ti propisi u skladu sa pravom Evropske unije, naročito čl. 34 i 36 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

(2) Listu MEST standarda iz stava 1 tačka 1 ovog člana utvrđuje organ državne uprave nadležan za poslove standardizacije i objavljuje u „Službenom listu Crne Gore“.

(3) U slučaju kad je potrebno da se MEST standardima obuhvate posebni bezbjednosni zahtjevi kako bi se obezbijedila pretpostavka da proizvodi koji su usaglašeni sa tim standardima ispunjavaju opšti zahtjev bezbjednosti, organi državne uprave mogu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast standardizacije, predložiti donošenje ili identifikaciju tih standarda.

Dodatni elementi za procjenu bezbjednosti proizvoda

Član 11

(1) U slučaju iz člana 9 ovog zakona, kao i u slučaju kad se ne primjenjuje pretpostavka usaglašenosti sa opštim zahtjevom bezbjednosti iz člana 10 ovog zakona, prilikom procjene bezbjednosti proizvoda u obzir se naročito uzimaju sljedeći elementi ako su dostupni:

1) evropski standardi, osim onih za koja su upućivanja objavljena u „Službenom listu Evropske unije“ za potrebe opšte bezbjednosti proizvoda;

2) međunarodni standardi;

3) međunarodni sporazumi;

4) dobrovoljne šeme sertifikacije ili slični okviri za ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda od strane tijela za ocjenjivanje usaglašenosti (treća strana), naročito oni osmišljeni da olakšaju primjenu prava Evropske unije;

5) preporuke ili smjernice Evropske komisije za procjenu bezbjednosti proizvoda;

6) MEST standardi;

7) najnovija dostignuća i tehnologije, uključujući mišljenje priznatih naučnih tijela i stručnih odbora;

- 8) kodeksi dobre prakse za bezbjednost proizvoda koji su na snazi u datom sektoru;
- 9) razumna očekivanja potrošača u pogledu bezbjednosti;
- 10) posebni bezbjednosni zahtjevi u smislu člana 10 stav 3 ovog zakona.

III. OBAVEZE ISPORUČILACA

Obaveze proizvođača u vezi sa proizvodom i tehničkom dokumentacijom

Član 12

(1) Proizvođač je dužan da za proizvode koje stavlja na tržište obezbijedi da su dizajnirani i proizvedeni u skladu sa opštim zahtjevom bezbjednosti.

(2) Prije stavljanja proizvoda na tržište, proizvođač je dužan da izvrši internu analizu rizika i izradi tehničku dokumentaciju koja naročito sadrži opšti opis proizvoda i njegove ključne karakteristike bitne za procjenu bezbjednosti.

(3) Kad je to primjenljivo, s obzirom na moguće rizike povezane sa proizvodom, tehnička dokumentacija iz stava 2 ovog člana, po potrebi, sadrži i:

1) analizu mogućih rizika povezanih sa proizvodom i rješenja donijeta za otklanjanje ili ublažavanje takvih rizika, uključujući ishod svih izvještaja povezanih sa ispitivanjima koja je sproveo proizvođač ili drugo lice u njegovo ime; i

2) listu svih relevantnih MEST standarda iz člana 10 stav 1 tačka 1, nacionalne zahtjeve iz člana 10 stav 1 tačka 2 ili dodatne elemente iz člana 11 ovog zakona, koji se primjenjuju kako bi se ispunio opšti zahtjev bezbjednosti.

(4) Kad su bilo koji od MEST standarda iz člana 10 stav 1 tačka 1, nacionalni zahtjevi iz člana 10 stav 1 tačka 2 ili dodatni elementi iz člana 11 ovog zakona samo djelimično primijenjeni, proizvođač je dužan da u tehničkoj dokumentaciji navede djelove koji su primijenjeni.

(5) Proizvođač je dužan da redovno ažurira tehničku dokumentaciju iz st. 2 i 3 ovog člana.

(6) Dokumentaciju iz stava 5 ovog člana proizvođač je dužan da čuva deset godina od dana stavljanja proizvoda na tržište i da je, na zahtjev, stavi na raspolaganje nadležnoj inspekciji.

Obaveze proizvođača u vezi sa serijama proizvoda, identifikacijom i preduzimanjem mjera

Član 13

(1) Proizvođač je dužan da uspostavi postupke za održavanje usaglašenosti sa opštim zahtjevom bezbjednosti za proizvode proizvedene u serijama.

(2) Proizvođač je dužan da obezbijedi da je na proizvodu označen tip, broj šarže ili serije ili drugi element koji omogućava njegovu identifikaciju i koji je potrošačima lako vidljiv i čitak ili, kad to ne dozvoljava veličina ili priroda proizvoda, da su te informacije navedene na pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod.

(3) Proizvođač je dužan da na proizvodu navede svoje ime i prezime, odnosno naziv, registrovano trgovačko ime ili registrovani žig, adresu za prijem pošte i elektronske pošte i, ako su različite, adresu za prijem pošte ili elektronske pošte svoje jedinstvene kontakt tačke preko koje može biti kontaktiran, a kad to nije moguće na proizvodu, te podatke navodi na pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod.

(4) Proizvođač je dužan da obezbijedi da proizvod prate jasna uputstva i informacije o bezbjednosti na crnogorskom jeziku, osim kad se proizvod može koristiti bezbjedno i kako je to namijenio proizvođač bez takvih uputstava i informacija.

(5) Ako, na osnovu informacija koje posjeduje, proizvođač smatra ili ima razloga da vjeruje da je proizvod koji je stavio na tržište opasan, dužan je da odmah:

1) preduzme korektivne mjere neophodne da se na djelotvoran način postigne usaglašenost proizvoda, uključujući, po potrebi, povlačenje ili opoziv proizvoda;

2) o tome obavijesti potrošače u skladu sa članom 36 i/ili članom 37 ovog zakona; i

3) o tome obavijesti nadležnu inspekciju putem nacionalnog sistema brze razmjene informacija o opasnim proizvodima iz člana 33 ovog zakona (u daljem tekstu: sistem brze razmjene informacija).

(6) Za potrebe obavještanja iz stava 5 tač. 2 i 3 ovog člana, proizvođač je dužan da navede pojedinosti, naročito o riziku po zdravlje i bezbjednost potrošača i o svim već preduzetim korektivnim mjerama, kao i, ako su dostupne, pojedinosti o količini proizvoda koji su još na tržištu.

Obaveze proizvođača u vezi razmjene informacija i ispitivanja prigovora

Član 14

(1) Proizvođač je dužan da, preko sistema brze razmjene informacija, pruži informacije namijenjene za upozoravanje potrošača i da te informacije, bez nepotrebnog odlaganja, učini dostupnim potrošačima.

(2) Proizvođač obezbjeđuje da su ostali isporučioци, odgovorna lica i pružaoci usluga internet tržišta u datom lancu snabdijevanja pravovremeno obaviješteni o svim pitanjima bezbjednosti koja je identifikovao.

(3) Proizvođač je dužan da obezbijedi javno dostupne načine komunikacije, kao što su broj telefona, adresa za prijem elektronske pošte ili posebna sekcija na svojoj internet stranici, uzimajući u obzir potrebe pristupačnosti za lica sa invaliditetom, koji omogućavaju potrošačima da podnesu prigovor i obavijeste proizvođača o svim nesrećnim slučajevima ili pitanjima bezbjednosti koje su imali u vezi sa proizvodom.

(4) Proizvođač je dužan da ispita podnesene prigovore i primljene informacije o nesrećnim slučajevima koji se odnose na bezbjednost proizvoda koje je isporučio na tržište i za koje je podnosilac prigovora naveo da su opasni i da te prigovore, kao i opozive proizvoda i sve korektivne mjere preduzete radi postizanja usaglašenosti proizvoda, vodi u internoj evidenciji.

(5) U evidenciji iz stava 4 ovog člana proizvođač može da sačuva isključivo one podatke o ličnosti (u daljem tekstu: lični podaci) koji su mu neophodni da ispita prigovor na navodno opasan proizvod, kao i da ih čuva isključivo onoliko koliko je potrebno za ispitivanje prigovora, a najduže pet godina od dana unošenja podataka.

Obaveze zastupnika

Član 15

(1) Proizvođač može pisanim ovlašćenjem imenovati zastupnika koji, u skladu sa dobijenim ovlašćenjem, može da preduzima najmanje sljedeće poslove:

1) dostavlja nadležnoj inspekciji, na obrazloženi zahtjev, sve informacije i dokumentaciju neophodnu za dokazivanje bezbjednosti proizvoda na jeziku koji ta inspekcija može da razumije;

2) obavještava proizvođača, ako smatra ili ima razloga da vjeruje da je proizvod opasan;

3) obavještava nadležne organe, preko sistema brze razmjene informacija, o svim radnjama preduzetim da se otklone rizici koje predstavljaju proizvodi obuhvaćeni ovlašćenjem, ako takvo obavještenje već nije pružio proizvođač ili ako nije pruženo po uputstvu proizvođača;

4) sarađuje sa nadležnim organima, na njihov zahtjev, u svakoj radnji preduzetoj da se na djelotvoran način otklone rizici koje predstavljaju proizvodi obuhvaćeni ovlašćenjem.

(2) Zastupnik je dužan da, na zahtjev, dostavi kopiju ovlašćenja iz stava 1 ovog člana nadležnoj inspekciji.

Obaveze uvoznika u vezi sa proizvodima i tehničkom dokumentacijom

Član 16

(1) Prije stavljanja proizvoda na tržište, uvoznik je dužan da obezbijedi da je proizvod usklađen sa opštim zahtjevom bezbjednosti i da je proizvođač ispunio zahtjeve iz člana 12 st. 2, 3 i 4 i člana 13 st. 2 i 3 ovog zakona.

(2) Kad, na osnovu informacija koje posjeduje, smatra ili ima razloga da vjeruje da proizvod nije usaglašen sa opštim zahtjevom bezbjednosti, članom 12 st. 2, 3 i 4 i članom 13 st. 2 i 3 ovog zakona, uvoznik ne smije da stavi proizvod na tržište prije nego se postigne usaglašenost proizvoda.

(3) Kad se radi o opasnom proizvodu, uvoznik je dužan da o tome odmah obavijesti proizvođača kao i, preko sistema brze razmjene informacija, nadležnu inspekciju.

(4) Uvoznik je dužan da na proizvodu navede svoje ime i prezime, odnosno naziv, registrovano trgovačko ime ili registrovani žig, adresu za prijem pošte i elektronske pošte i, ako su različite, adresu za prijem pošte ili elektronske pošte svoje jedinstvene kontakt tačke preko koje može biti kontaktiran.

(5) Kad podatke iz stava 4 ovog člana nije moguće navesti na proizvodu, uvoznik ih navodi na pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod, pri čemu je dužan da obezbijedi da bilo kakva dodatna oznaka ne prekriva bilo koju zakonom propisanu informaciju na oznaci koju je dao proizvođač.

(6) Uvoznik obezbjeđuje da uvezeni proizvod koji stavi na tržište prate jasna uputstva i informacije o bezbjednosti na crnogorskom jeziku, osim kad se proizvod može koristiti bezbjedno i kako je to namijenio proizvođač bez takvih uputstava i informacija o bezbjednosti.

(7) Dok je proizvod pod njegovom odgovornošću, uvoznik je dužan da obezbijedi da uslovi skladištenja ili transporta ne ugrožavaju usaglašenost proizvoda sa opštim zahtjevom bezbjednosti i usaglašenost sa zahtjevima iz člana 13 st. 2 i 3 ovog zakona.

(8) Primjerak tehničke dokumentacije iz člana 12 stav 5 ovog zakona uvoznik je dužan da čuva deset godina nakon što je proizvod stavio na tržište i da je, na zahtjev, stavi na raspolaganje nadležnoj inspekciji.

Obaveze uvoznika u vezi sa korektivnim mjerama, razmjenom informacija i ispitivanjem prigovora

Član 17

(1) Uvoznik je dužan da sarađuje sa nadležnim inspekcijama i proizvođačem kako bi obezbijedili da je proizvod bezbjedan.

(2) Ako na osnovu informacija koje posjeduje uvoznik smatra ili ima razloga da vjeruje da je proizvod koji je stavio na tržište opasan, dužan je da odmah:

1) o tome obavijesti proizvođača;

2) obezbijedi preduzimanje korektivnih mjera neophodnih da se na djelotvoran način postigne usaglašenost proizvoda, uključujući, po potrebi, povlačenje ili opoziv, kao i, ako takve mjere nijesu preduzete, da ih odmah preduzme;

3) obezbijedi da su potrošači o tome obaviješteni u skladu sa članom 36 i/ili članom 37 ovog zakona; i

4) o tome obavijesti nadležnu inspekciju preko sistema brze razmjene informacija.

(3) Za potrebe obavješćavanja iz stava 2 tač. 3 i 4 ovog člana, uvoznik je dužan da navede pojedinosti, naročito o riziku po zdravlje i bezbjednost potrošača i o svim već preduzetim korektivnim mjerama kao i, ako su dostupne, pojedinosti o količini proizvoda koji su još na tržištu.

(4) Uvoznik je dužan da provjeri da li su potrošačima javno dostupni načini komunikacije iz člana 14 stav 3 ovog zakona koji im omogućavaju da podnesu prigovore i obavještenja o svim nesrećnim slučajevima ili pitanjima bezbjednosti koje su imali u vezi sa

proizvodom i, ako nijesu dostupni, dužan je da ih obezbijedi, uzimajući u obzir potrebe pristupačnosti za lica sa invaliditetom.

(5) Uvoznik je dužan da ispita podnesene prigovore i primljene informacije o nesrećnim slučajevima koji se odnose na bezbjednost proizvoda koje je stavio na tržište i za koje je podnosilac prigovora naveo da su opasni i da, za potrebe evidencije iz člana 14 stav 4 ovog zakona, te podatke dostavi proizvođaču ili da prigovore, kao i opozive proizvoda i sve korektivne mjere preduzete radi postizanja usaglašenosti proizvoda vodi u svojoj internoj evidenciji.

(6) Uvoznik je dužan da pravovremeno obavijesti proizvođača, distributera i, po potrebi, pružaoca usluga sprovođenja narudžbina i pružaoca usluga internet tržišta o sprovedenom ispitivanju iz stava 5 ovog člana i rezultatima ispitivanja.

(7) U evidenciji iz stava 5 ovog člana uvoznik može da sačuva isključivo one lične podatke koji su mu neophodni da ispita prigovor na navodno opasan proizvod, kao i da ih čuva isključivo onoliko koliko je potrebno za ispitivanje prigovora, a najduže pet godina od dana unošenja podataka.

Obaveze distributera

Član 18

(1) Prije isporuke proizvoda na tržištu distributer je dužan da provjeri da li je proizvođač i, ako je primjenljivo, uvoznik ispunio zahtjeve iz člana 13 st. 2, 3 i 4 i člana 16 st. 4, 5 i 6 ovog zakona.

(2) Dok je proizvod pod njegovom odgovornošću, distributer je dužan da obezbijedi da uslovi skladištenja ili transporta ne ugrožavaju usaglašenost proizvoda sa opštim zahtjevom bezbjednosti i sa članom 13 st. 2, 3 i 4 i članom 16 st. 4, 5 i 6 ovog zakona.

(3) Kad, na osnovu informacija koje posjeduje, smatra ili ima razloga da vjeruje, da proizvod nije usaglašen sa opštim zahtjevom bezbjednosti, članom 13 st. 2, 3 i 4 i članom 16 st. 4, 5 i 6 ovog zakona, distributer ne smije da isporuči proizvod na tržištu prije nego se postigne usaglašenost proizvoda.

(4) Kad, na osnovu informacija koje posjeduje, distributer smatra ili ima razloga da vjeruje da je proizvod koji je isporučio na tržištu opasan proizvod ili da nije usaglašen sa članom 13 st. 2, 3 i 4 i članom 16 st. 4, 5 i 6 ovog zakona, dužan je da:

- 1) o tome odmah obavijesti proizvođača ili uvoznika;
- 2) obezbijedi preduzimanje korektivnih mjera neophodnih da se na djelotvoran način postigne usaglašenost proizvoda, uključujući, po potrebi, povlačenje ili opoziv; i
- 3) obezbijedi da je nadležna inspekcija odmah o tome obaviještena preko sistema brze razmjene informacija.

(5) Za potrebe obavještanja iz stava 4 tač. 2 i 3 ovog člana, distributer je dužan da navede odgovarajuće pojedinosti kojima raspolaže, naročito o riziku po zdravlje i bezbjednost potrošača, o svim već preduzetim korektivnim mjerama, kao i, ako su dostupne, o količini proizvoda koji su još na tržištu.

Slučajevi u kojima se obaveze proizvođača primjenjuju na druga lica

Član 19

(1) Fizičko ili pravno lice koje stavlja proizvod na tržište pod svojim imenom ili žigom smatra se proizvođačem u smislu ovog zakona i na njega se primjenjuju obaveze iz čl. 12, 13 i 14 ovog zakona.

(2) Fizičko ili pravno lice koje nije proizvođač, a koje značajno mijenja proizvod, smatra se proizvođačem u smislu ovog zakona i na njega se primjenjuju obaveze iz čl. 12, 13 i

14 ovog zakona za dio proizvoda na koji izmjena utiče ili za cijeli proizvod ako značajna izmjena ima uticaja na njegovu bezbjednost.

(3) Izmjena proizvoda fizičkim ili digitalnim sredstvima smatra se značajnom ako ima uticaj na bezbjednost proizvoda i ako su ispunjeni sljedeći kriterijumi:

1) izmjenom se proizvod mijenja na način koji nije bio predviđen početnom procjenom rizika proizvoda;

2) zbog izmjene se promijenila priroda opasnosti, stvorena je nova opasnost ili se povećao nivo rizika; i

3) izmjena nije izvršena od strane potrošača, niti je izvršena u njegovo ime i za njegovu ličnu upotrebu.

Interni postupci za bezbjednost proizvoda

Član 20

Isporučioci su dužni da uspostave interne postupke za bezbjednost proizvoda koji im omogućavaju da ispune odgovarajuće zahtjeve utvrđene ovim zakonom.

Saradnja isporučilaca sa nadležnim inspekcijama

Član 21

(1) Isporučioci su dužni da sarađuju sa nadležnim inspekcijama u preduzimanju radnji kojima bi mogli da se otklone ili ublaže rizici koje predstavljaju proizvodi koje su isporučili na tržištu.

(2) Na zahtjev nadležne inspekcije isporučilac je dužan da dostavi sve neophodne informacije, a naročito:

1) potpun opis rizika koji proizvod predstavlja, povezane prigovore i poznate nesrećne slučajeve; i

2) opis svih korektivnih mjera preduzetih za rješavanje rizika.

(3) Na zahtjev nadležne inspekcije isporučilac je dužan da utvrdi i dostavi sljedeće bitne informacije o sljedljivosti proizvoda:

1) o svim isporučiocima koji su mu dostavili proizvod ili dio, komponentu ili bilo koji softver koji su ugrađeni u proizvod; i

2) o svim isporučiocima kojima je dostavio proizvod.

(4) Obaveza isporučilaca iz stava 2 ovog člana odnosi se na period od deset godina nakon što im je proizvod dostavljen ili nakon što su dostavili proizvod.

(5) Obaveza isporučilaca iz stava 3 ovog člana odnosi se na period od šest godina nakon što im je dostavljen proizvod ili dio, komponenta ili bilo koji softver koji su ugrađeni u proizvod ili nakon što su dostavili proizvod.

(6) Nadležna inspekcija može da zahtijeva od isporučilaca da podnose redovne izvještaje o napretku korektivnih mjera koje su preduzeli za rješavanje rizika koje su predstavljali proizvodi koje su isporučili na tržištu i može da odluči da li se i kad korektivna mjera može smatrati završenom.

Lice odgovorno za proizvode stavljene na tržište

Član 22

(1) Proizvod na koji se primjenjuje ovaj zakon može se staviti na tržište samo ako postoji isporučilac sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori koji je u pogledu tog proizvoda lice koje je odgovorno za obaveze isporučilaca određenih grupa proizvoda utvrđenih zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu (u daljem tekstu: odgovorno lice).

(2) Ako je to primjereno, uzimajući u obzir moguće rizike povezane sa proizvodom, pored obaveza isporučilaca propisanih ovim zakonom, kao i zadataka isporučilaca određenih grupa proizvoda propisanih zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu, a kako bi

se obezbijedila bezbjednost proizvoda za koje je odgovorno, odgovorno lice dužno je da redovno provjerava da li je proizvod u skladu sa:

- 1) tehničkom dokumentacijom iz člana 12 stav 2 ovog zakona;
- 2) zahtjevima iz člana 13 st. 2, 3 i 4 ovog zakona.

(3) Odgovorno lice dužno je da, na zahtjev nadležne inspekcije, dostavi dokumentovane dokaze o izvršenim provjerama.

(4) Ime i prezime, odnosno naziv, registrovano trgovačko ime ili registrovani žig i kontakt podaci, uključujući adresu za prijem pošte i elektronske pošte odgovornog lica, moraju da budu navedeni na proizvodu ili na njegovom pakovanju, paketu ili u dokumentu koji prati proizvod.

Informisanje isporučilaca i sistem sledljivosti

Član 23

(1) Isporučiocima se, na njihov zahtjev i bez naknade, pružaju potrebne informacije o sprovođenju ovog zakona i važećim pravilima o bezbjednosti proizvoda koja se odnose na proizvode na koje se ovaj zakon primjenjuje.

(2) Informacije iz stava 1 ovog člana pruža kontakt tačka za proizvode određena zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

(3) Za određene proizvode koji bi mogli predstavljati ozbiljan rizik za zdravlje i bezbjednost potrošača može se posebnim propisom urediti obavezan sistem sledljivosti za isporučioce koji te proizvode stavljaju, odnosno isporučuju na tržište, a naročito:

1) odrediti proizvodi, kategorije ili grupe proizvoda ili sastavni djelovi tih proizvoda koji vjerovatno mogu predstavljati ozbiljan rizik za zdravlje i bezbjednost potrošača;

2) odrediti vrste podataka koje su isporučioци dužni da prikupljaju i sačuvaju putem sistema sledljivosti;

3) utvrditi načini za prikazivanje i pristup podacima, uključujući stavljanje nosača podataka na proizvod, njegovo pakovanje ili u prateća dokumenta; i

4) utvrditi subjekti koji imaju pristup podacima iz tačke 2 ovog stava, kao i vrste podataka kojima ti subjekti imaju pristup (potrošači, isporučioци, pružaoци usluga internet tržišta, nadležni organi), pri čemu se pristup tih subjekata podacima sadržanim u sistemu sledljivosti omogućuje bez naknade.

(4) Propis iz stava 3 ovog člana donosi Vlada.

Obaveze isporučilaca u slučaju prodaje na daljinu

Član 24

(1) Kad isporučioци proizvode isporučuju na tržištu putem interneta ili drugih sredstava prodaje na daljinu, u ponudi tih proizvoda moraju se jasno i vidljivo navesti naročito:

1) ime i prezime, odnosno naziv, registrovano trgovačko ime ili registrovani žig proizvođača, kao i adresa za prijem pošte i elektronske pošte preko koje mogu biti kontaktirani;

2) ako proizvođač nema prebivalište, odnosno sjedište u Crnoj Gori, ime i prezime, odnosno naziv, adresa za prijem pošte i elektronske pošte odgovornog lica;

3) informacije koje omogućavaju identifikaciju proizvoda, uključujući njegovu sliku, tip i bilo koju drugu identifikacionu oznaku proizvoda; i

4) upozorenja ili informacije o bezbjednosti.

(2) Upozorenja ili informacije iz stava 1 tačka 4 ovog člana koje se stavljaju na proizvod ili na pakovanje ili koje se navode u dokumentu koji prati proizvod u skladu sa ovim zakonom ili drugim propisom kojim se preuzima zakonodavstvo Evropske unije o usklađivanju (u daljem tekstu: drugi propisi o usklađivanju), moraju biti na crnogorskom jeziku.

Obaveze isporučilaca u slučaju nesreća povezanih sa bezbjednošću proizvoda

Član 25

(1) Proizvođač je dužan da o nesrećnom slučaju koji je izazvao proizvod stavljen na tržište, bez nepotrebnog odlaganja od trenutka kad sazna za taj slučaj, obavijesti nadležnu inspekciju preko sistema brze razmjene informacija.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži tip i identifikacioni broj proizvoda, kao i okolnosti nesrećnog slučaja, ako su poznate, a na zahtjev nadležne inspekcije proizvođač je dužan da pruži obavještenje i o svim drugim relevantnim informacijama.

(3) Za potrebe obavješćavanja iz st. 1 i 2 ovog člana, proizvođač informiše nadležnu inspekciju i o pojavama povezanim sa upotrebom proizvoda koji je doveo do smrti pojedinca ili teških posljedica po njegovo zdravlje i bezbjednost, trajnih ili privremenih, uključujući povrede, druga tjelesna oštećenja, bolesti i hronične posljedice po zdravlje.

(4) Uvoznici i distributeri koji su upoznati sa nesrećnim slučajem koji je izazvao proizvod koji su stavili na tržište ili isporučili na tržištu, dužni su da o tome, bez nepotrebnog odlaganja, obavijeste proizvođača.

(5) U slučaju iz stava 4 ovog člana proizvođač je dužan da sačini obavještenje i dostavi ga u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana ili da izda uputstvo uvozniku ili jednom od distributera da sačini i dostavi to obavještenje.

(6) Kad proizvođač proizvoda nema prebivalište, odnosno sjedište u Crnoj Gori, odgovorno lice koje je upoznato sa nesrećnim slučajem obezbjeđuje da se sačini i dostavi obavještenje u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana.

Informacije u elektronskom formatu

Član 26

(1) Pored obaveza iz člana 13 st. 2, 3 i 4, člana 16 stav 4 i člana 22 stav 4 ovog zakona i odgovarajućih odredaba propisa o usklađivanju, isporučioци mogu da informacije propisane tim odredbama stave na raspolaganje i u digitalnom obliku, pomoću elektronskih tehničkih rješenja koja su jasno vidljiva na proizvodu ili, ako to nije moguće, na njegovom pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod.

(2) Informacije iz stava 1 ovog člana moraju biti na crnogorskom jeziku, kao i u obliku koji je pristupačan za lica sa invaliditetom.

IV. PRUŽAOCI USLUGA INTERNET TRŽIŠTA

Posebne obaveze pružalaca usluga internet tržišta

Član 27

(1) Pružaoци usluga internet tržišta dužni su da:

1) odrede jedinstvenu kontakt tačku za neposrednu komunikaciju sa nadležnom inspekcijom, elektronskim putem, u vezi sa pitanjima bezbjednosti proizvoda, naročito radi obavješćavanja u vezi sa nalogima izdatim u skladu sa članom 28 stav 1 ovog zakona;

2) odrede i jedinstvenu kontakt tačku koja potrošačima omogućava neposrednu i brzu komunikaciju o pitanjima bezbjednosti proizvoda;

3) se registruju na portalu sistema brze razmjene informacija i navedu informacije o jedinstvenoj kontakt tački iz tačke 1 ovog stava;

4) uspostave interne postupke za bezbjednost proizvoda koji im omogućavaju da ispune odgovarajuće zahtjeve utvrđene ovim zakonom.

(2) Odredbe stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana ne isključuju primjenu odredaba kojima su propisane opšte obaveze pružalaca usluga internet tržišta utvrđene zakonom koji je usklađen sa odredbama Regulative (EU) 2022/2065.

Postupanje po nalogu inspektora

Član 28

(1) Pružaoci usluga internet tržišta dužni su da, u odnosu na sadržaj koji upućuje na ponudu opasnog proizvoda, a po nalogu nadležnog inspektora, uklone takav sadržaj sa svog internet interfejsa, onemogućie pristup takvom sadržaju ili prikažu izričito upozorenje.

(2) Nalog iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) pravni osnov za izdavanje;
- 2) obrazloženje zašto je proizvod opasan sa upućivanjem na odgovarajući propis;
- 3) informacije o nadležnom organu koji je izdao nalog;
- 4) jasne informacije koje pružaocu usluga internet tržišta omogućavaju identifikaciju i lociranje navedenog nezakonitog sadržaja iz tačke 2 ovog stava, kao što su jedan ili više tačnih URL-ova i, po potrebi, dodatne informacije;

5) informacije o sredstvima pravne zaštite koja su dostupna pružaocu usluga internet tržišta i trgovcu koji je dao sadržaj; i

6) ako je primjenljivo, obavještenje kojem se organu šalju informacije o postupanju po nalogu.

(3) Nalogom iz stava 1 ovog člana od pružaoca usluga internet tržišta može se zahtijevati da tokom određenog perioda sa svog internet interfejsa ukloni sav sadržaj identičan sadržaju koji upućuje na ponudu opasnog proizvoda, da onemogući pristup tom sadržaju ili prikaže izričito upozorenje, pod uslovom da je pretraživanje tog sadržaja ograničeno na informacije utvrđene u nalogu i da od pružaoca usluga internet tržišta ne zahtijeva da izvrši nezavisnu procjenu tog sadržaja, kao i da se uz pomoć pouzdanih automatizovanih alata pretraživanje i uklanjanje mogu izvršiti na srazmjeran način.

(4) Pružaoci usluga internet tržišta dužni su da preduzmu neophodne mjere za prijem i izvršenje naloga iz stava 1 ovog člana i po istom postupe bez nepotrebnog odlaganja, a najkasnije u roku od dva radna dana od dana prijema naloga, kao i da, koristeći kontakt podatke inspekcije objavljene u sistemu brze razmjene informacija, elektronskim putem obavijeste inspektora o njegovom izvršenju.

(5) Pružaoci usluga internet tržišta dužni su da uzmu u obzir redovne informacije o opasnim proizvodima o kojima je nadležna inspekcija dostavila obavještenje preko sistema brze razmjene informacija u skladu sa članom 33 ovog zakona, radi preduzimanja dobrovoljnih mjera čiji je cilj otkrivanje, identifikacija, uklanjanje sadržaja koji upućuje na ponude opasnih proizvoda na njihovom internet tržištu ili onemogućavanje pristupa takvom sadržaju, ako je primjenljivo, uključujući upotrebu sistema brze razmjene informacija u skladu sa članom 34 ovog zakona.

(6) Pružaoci usluga internet tržišta dužni su da obavijeste nadležnu inspekciju koja je dostavila obavještenje iz stava 5 ovog člana o svim preduzetim mjerama, koristeći njene kontakt podatke objavljene u sistemu brze razmjene informacija.

(7) Nakon što trgovcu omogućí prodaju proizvoda na svom internet tržištu, pružalac usluga internet tržišta dužan je da uvidom u sistem brze razmjene informacija vrši povremene provjere da li je proizvod koji se nudi na prodaju opasan.

Obaveze u vezi sa primljenim obavještenjima

Član 29

(1) Pružalac usluga internet tržišta dužan je da svakom fizičkom licu ili drugom subjektu omogućí da ga lako dostupnim, isključivo elektronskim sredstvima komunikacije, obavijeste o svojim saznanjima u vezi sa bezbjednošću proizvoda koji se u okviru njegove usluge nudi na prodaju.

(2) Obavještenje iz stava 1 ovog člana sadrži:

1) jasno obrazloženje zašto podnosilac obavještenja navodi da objavljene informacije predstavljaju nezakoniti sadržaj;

2) jasnu naznaku tačne elektronske lokacije te informacije, poput tačnog URL-a ili više njih i, po potrebi, dodatne informacije koje omogućuju identifikaciju proizvoda, uključujući njegovu sliku, tip i bilo koju drugu identifikacionu oznaku proizvoda;

3) ime i prezime, odnosno naziv i adresu za prijem elektronske pošte podnosioca obavještenja, osim u slučaju informacija za koje se smatra da uključuju neko od krivičnih djela: posredovanje u vršenju prostitucije prema djetetu, iskorišćavanje djece za pornografiju, navođenje djeteta da prisustvuje vršenju krivičnih djela protiv polne slobode, mamljenje djeteta mlađeg od četrnaest godina u cilju vršenja krivičnih djela protiv polne slobode, seksualno uznemiravanje djeteta, kao i podstrekavanje i pomaganje u izvršenju tih krivičnih djela;

4) izjavu kojom se potvrđuje da podnosilac obavještenja to čini u dobroj vjeri da su informacije i navodi koje sadrži obavještenje tačni i potpuni.

(3) Ako obavještenje ne sadrži sve elemente iz stava 2 ovog člana, pružalac usluga internet tržišta će, bez nepotrebnog odlaganja, zatražiti od podnosioca obavještenja da najkasnije u roku od tri radna dana dopuni obavještenje.

(4) Ako podnosilac obavještenja ne izvrši dopunu obavještenja u roku iz stava 3 ovog člana, pružalac usluga internet tržišta će, na osnovu podataka koje ima, postupiti bez odlaganja na način i u roku iz stava 5 ovog člana.

(5) U slučaju prijema potpunog obavještenja, pružalac usluga internet tržišta dužan je da bez nepotrebnog odlaganja, a najkasnije u roku od tri radna dana od dana prijema, obradi obavještenje i obavijesti podnosioca obavještenja o svojoj odluci i sredstvima pravne zaštite u odnosu na tu odluku.

Obaveze u vezi sa internim postupcima i obustavljanjem pružanja usluga

Član 30

(1) Pružaoci usluga internet tržišta dužni su da dizajniraju i organizuju svoj internet interfejs na način kojim se trgovcima koji nude proizvod omogućava da za svaki ponuđeni proizvod pruže informacije koje su prikazane ili na drugi način lako dostupne potrošačima prilikom pregleda tih proizvoda, a naročito:

1) ime i prezime, odnosno naziv, registrovano trgovačko ime ili registrovani žig proizvođača, kao i adresu za prijem pošte i elektronske pošte preko koje proizvođač može biti kontaktiran;

2) ako proizvođač nema prebivalište, odnosno sjedište u Crnoj Gori, ime i prezime, odnosno naziv, adresu za prijem pošte i elektronske pošte odgovornog lica;

3) informacije koje omogućavaju identifikaciju proizvoda, uključujući njegovu sliku, tip i bilo koju drugu identifikacionu oznaku proizvoda; i

4) sva upozorenja ili informacije o bezbjednosti na crnogorskom jeziku koje se stavljaju na proizvod ili koje ga prate u skladu sa ovim zakonom ili drugim propisima o usklađivanju.

(2) Interni postupci iz člana 27 stav 1 tačka 4 ovog zakona treba da uključe mehanizme kojima se trgovcima omogućava da daju:

1) informacije u skladu sa stavom 1 ovog člana, uključujući informacije o proizvođaču koji ima prebivalište, odnosno sjedište u Crnoj Gori ili, ako je to primjenljivo, o odgovornom licu; i

2) svoju izjavu kojom se obavezuju da nude samo proizvode koji su u skladu sa ovim zakonom i, ako je primjenljivo, sljedeće identifikacione podatke:

- ime i prezime, odnosno naziv, adresu za prijem pošte, broj telefona i adresu za prijem elektronske pošte trgovca;

- kopiju identifikacionog dokumenta trgovca ili bilo koju drugu elektronsku identifikaciju u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska identifikacija i elektronski potpis;

- podatke o računu za plaćanje trgovca;

- ako je trgovac upisan u registar trgovaca ili slični javni registar, naziv registra u kojem je trgovac registrovan, kao i njegov registarski broj, odnosno drugi validan način identifikacije u tom registru.

(3) Pružaoci usluga internet tržišta dužni su da obustave, tokom razumnog perioda i nakon prethodnog upozorenja, pružanje svojih usluga trgovcima koji često nude proizvode koji nijesu usklađeni sa ovim zakonom.

(4) Pružaoci usluga internet tržišta dužni su da u uslovima poslovanja jasno i detaljno utvrde politiku u pogledu obustavljanja svojih usluga iz stava 3 ovog člana, uključujući i vrijeme trajanja obustave, kao i da daju primjere činjenica i okolnosti koje uzimaju u obzir prilikom vršenja procjene da li određeno ponašanje predstavlja kršenje ovog zakona.

(5) Odredbe st. 1 i 3 ovog člana ne isključuju obavezu pružaoca usluga internet tržišta da usaglasi poslovanje sa odredbama zakona koji je usklađen sa Regulativom (EU) 2022/2065.

Obaveza saradnje i pružanja informacija

Član 31

(1) Pružaoci usluga internet tržišta dužni su da sarađuju sa nadležnim inspekcijama, trgovcima i isporučiocima kako bi se olakšalo preduzimanje svih radnji za otklanjanje ili, ako to nije moguće, ublažavanje rizika koji predstavlja proizvod koji se nudi ili koji je bio ponuđen na internetu u okviru njihovih usluga.

(2) Pružaoci usluga internet tržišta dužni su naročito da:

1) obezbijede potrošačima pružanje odgovarajuće i pravovremene informacije, uključujući i obavezu da:

- u slučaju opoziva proizvoda o kojem imaju saznanja, neposredno obavijeste sve pogođene potrošače koji su preko njihovog internet interfejsa kupili relevantni proizvod ili ako je potrošačima potrebno pružiti bezbjednosno upozorenje u skladu sa članom 36, odnosno članom 37 ovog zakona;

- objave informacije o opozivu proizvoda zbog bezbjednosti na svojim internet interfejsima;

2) obavijeste relevantnog isporučioca o odluci o uklanjanju ili onemogućavanju pristupa sadržaju koji upućuje na ponudu opasnog proizvoda;

3) sarađuju sa nadležnim inspekcijama i relevantnim isporučiocima kako bi se obezbijedio djelotvoran opoziv proizvoda, kao i da se uzdrže od ometanja postupka opoziva proizvoda;

4) putem sistema brze razmjene informacija odmah obavijeste nadležne inspekcije o opasnim proizvodima koji su bili u ponudi na njihovim internet interfejsima, a o kojima imaju stvarna saznanja, pružajući odgovarajuće pojedinosti kojima raspolažu o riziku po zdravlje i bezbjednost potrošača, o količini proizvoda koji su još u prometu na tržištu, ako su dostupne, i o svim korektivnim mjerama koje su prema njihovim saznanjima već preduzele;

5) sarađuju u pogledu nesrećnih slučajeva o kojima su obaviješteni, uključujući:

- obavijeste bez odlaganja relevantne trgovce i isporučioce o informacijama koje su primili u vezi sa tim slučajevima ili pitanjima bezbjednosti, kad imaju saznanja da su ti trgovci nudili taj proizvod putem njihovog interfejsa;

- obavijeste bez nepotrebnog odlaganja putem sistema brze razmjene informacija o svim nesrećnim slučajevima o kojima su obaviješteni i koji su doveli do ozbiljnog rizika ili stvarne štete po zdravlje ili bezbjednost potrošača koje je izazvao proizvod koji je stavljen na raspolaganje na njihovom internet tržištu, i o tome obavijeste proizvođača;

6) sarađuju sa tijelima za sprovođenje zakona na nacionalnom i nivou Evropske Unije (OLAF) putem redovne i strukturirane razmjene informacija o ponudama koje su pružaoci usluga internet tržišta uklonili na osnovu ovog člana;

7) dozvole internet alatima kojima upravljaju nadležne inspekcije pristup njihovim interfejsima da bi se identifikovali opasni proizvodi;

8) sarađuju u identifikovanju, u mjeri u kojoj je to moguće, lanca snabdijevanja opasnim proizvodima putem odgovora na zahtjeve za dostavljanje podataka ako relevantne informacije nijesu dostupne javnosti;

9) na obrazloženi zahtjev nadležne inspekcije, kad su pružaoci usluga internet tržišta ili internet prodavci postavili tehničke prepreke za izvlačenje podataka sa svojih internet interfejsa (prikupljanje podataka putem automatizovanih alata), omoguće prikupljanje takvih podataka samo za potrebe bezbjednosti proizvoda na osnovu parametara za identifikaciju koje je dostavila nadležna inspekcija koja je podnijela zahtjev.

Memorandumi o razumijevanju

Član 32

(1) Nadležni organi mogu da zaključuju memorandume o razumijevanju, odnosno odgovarajuće sporazume o saradnji sa isporučiocima ili pružaocima usluga internet tržišta, kao i sa organizacijama koje predstavljaju potrošače ili isporučioce, u cilju preuzimanja dobrovoljnih obaveza za unapređenje bezbjednosti proizvoda.

(2) Dobrovoljnim obavezama na osnovu memoranduma o razumijevanju, odnosno sporazuma iz stava 1 ovog člana ne može se isključiti primjena odredbi ovog zakona ni drugih propisa kojima se propisuju obaveze isporučilaca i pružalaca usluga internet tržišta.

V. SISTEM BRZE RAZMJENE INFORMACIJA O OPASNIM PROIZVODIMA

Brza razmjena informacija o opasnim proizvodima u Crnoj Gori

Član 33

(1) Nadležne inspekcije i carinski organ dužni su da razmjenjuju informacije o opasnim proizvodima preko sistema brze razmjene informacija kad:

1) nadležna inspekcija preduzme propisanu mjeru u vezi sa opasnim proizvodom;

2) isporučilac preduzme dobrovoljnu mjeru u vezi sa opasnim proizvodom koji je isporučio na tržištu i o tome obavijesti nadležnu inspekciju.

(2) Organ nadležan za objedinjavanje i razmjenu informacija iz stava 1 ovog člana je Ministarstvo, preko kancelarije za vezu utvrđene zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu kao jedinstvene nacionalne kontakt tačke sistema (u daljem tekstu: kontakt tačka sistema).

(3) Kontakt tačka sistema uzima u obzir primljene informacije i, nakon provjere njihove tačnosti, po potrebi, te informacije bez nepotrebnog odlaganja prosljeđuje nadležnoj inspekciji, odnosno carinskom organu.

(4) Kontakt tačka sistema upravlja sistemom brze razmjene informacija i održava portale sistema iz člana 34 ovog zakona.

(5) Bliži način rada sistema brze razmjene informacija propisuje Vlada.

Struktura sistema brze razmjene informacija

Član 34

(1) Sistem brze razmjene informacija sadrži dva portala za komuniciranje sa širom javnošću:

1) portal za komunikaciju sa potrošačima i drugim zainteresovanim stranama, preko kojeg im se, bez naknade, omogućava pristup odabranim informacijama o kojima su podnesena obavještenja u skladu sa članom 33 ovog zakona; i

2) portal za komunikaciju sa isporučiocima i pružiocima usluga internet tržišta, preko kojeg im se omogućava da nadležnim inspekcijama i potrošačima pruže informacije o opasnim proizvodima koje su isporučili na tržištu.

(2) Potrošači i druge zainteresovane strane imaju mogućnost da putem portala iz stava 1 tačka 1 ovog člana obavijeste kontakt tačku sistema o proizvodima koji mogu predstavljati rizik po zdravlje i bezbjednost potrošača.

VI. PRAVO NA INFORMISANJE I NA PRAVNO SREDSTVO

Informisanje šire javnosti od strane nadležnih organa

Član 35

(1) Informacije u vezi sa mjerama za proizvode koji predstavljaju rizik po zdravlje i bezbjednost potrošača, kojima raspolažu nadležni organi, po pravilu moraju biti dostupne javnosti, na način utvrđen ovim zakonom, u skladu sa načelom transparentnosti i ne isključuju primjenu odredaba kojima su propisana ograničenja koja zahtijevaju aktivnosti praćenja tržišta i sprovođenja istrage.

(2) Pravo javnosti na informacije iz stava 1 ovog člana obuhvata naročito pravo na pristup informacijama o identifikaciji proizvoda, prirodi rizika i preduzetim mjerama, pri čemu te informacije moraju biti dostupne i u obliku koji je pristupačan licima sa invaliditetom.

(3) Nadležni organi dužni su da obezbijede da njihovi zaposleni i ovlašćena lica ne otkrivaju informacije do kojih su došli u radu, a koje predstavljaju poslovnu tajnu u skladu sa posebnim zakonom.

(4) Poslovnom tajnom u smislu stava 3 ovog člana ne smatraju se informacije vezane za svojstva bezbjednosti proizvoda koje moraju biti dostupne javnosti radi zaštite zdravlja i bezbjednosti potrošača, odnosno koje su bitne za nadzor na tržištu.

(5) Izuzetno od stava 3 ovog člana, prilikom razmjene informacija između nadležnih organa, između nadležnih organa i država članica Evropske unije, kao i između nadležnih organa i Evropske komisije, nadležni organi dužni su da dostave i informacije koje predstavljaju poslovnu tajnu, pri čemu su dužni da sa tim podacima postupaju u skladu sa zakonom.

Informacije o bezbjednosti proizvoda koje isporučio i pružao usluga internet tržišta dostavljaju potrošačima

Član 36

(1) U slučaju opoziva proizvoda ili kad je potrebno pružiti bezbjednosno upozorenje, isporučio i u skladu sa obavezama iz čl. 12 do 15 ovog zakona i pružao usluga internet tržišta u skladu sa obavezama iz člana 31 stav 2 tačka 1 ovog zakona, dužni su da o tome neposredno i bez nepotrebnog odlaganja obavijeste sve potrošače koji mogu biti identifikovani.

(2) Isporučio i, ako je primjenljivo, pružao usluga internet tržišta koji prikupljaju lične podatke svojih kupaca, te podatke mogu da koriste isključivo za opoziv i bezbjednosno upozorenje iz stava 1 ovog člana.

(3) Ako isporučio i pružao usluga internet tržišta imaju uspostavljene sisteme za registraciju proizvoda ili programe lojalnosti kupaca pomoću kojih se mogu identifikovati proizvodi koje su kupili potrošači i to za potrebe koje nijesu vezane za kontaktiranje kupaca radi davanja informacija o bezbjednosti, dužni su da svojim kupcima omoguće da navedu posebne kontakt podatke koji će se koristiti isključivo za potrebe obavješćavanja o bezbjednosti proizvoda.

(4) Prikupljanje kontakt podataka iz stava 3 ovog člana vrši se u obimu koji je neophodan, a lični podaci prikupljeni u tu svrhu mogu se koristiti isključivo za kontaktiranje potrošača u slučaju opoziva ili bezbjednosnog upozorenja iz stava 1 ovog člana.

(5) Kad, u smislu stava 1 ovog člana, nije moguće stupiti u kontakt sa svim pogođenim potrošačima, isporučioци i pružaoci usluga internet tržišta dužni su da, u skladu sa svojim odgovornostima, pruže jasno i vidljivo obavještenje o opozivu ili bezbjednosno upozorenje iz stava 1 ovog člana na drugi odgovarajući način koji obezbjeđuje najširi mogući domet, uključujući, po mogućnosti, njihove: internet stranice, društvene medije i društvene mreže, biltene, maloprodajna mjesta i, po potrebi, objave putem audiovizuelnih medijskih usluga i drugih načina komunikacije, kao i na način koji je pristupačan za lica sa invaliditetom.

Obavještenje o opozivu

Član 37

(1) Kad se, u skladu sa članom 36 st. 1 i 5 ovog zakona, informacije o opozivu proizvoda potrošačima pružaju obavještenjem u pisanom obliku, to obavještenje mora biti dato na obrascu koji obavezno sadrži:

- 1) naslov: „Opoziv proizvoda zbog bezbjednosti”;
- 2) jasan opis opozvanog proizvoda, uključujući:
 - sliku, naziv i robnu marku proizvoda;
 - identifikacione brojeve proizvoda, kao što je broj šarže ili serije i, po potrebi, grafički prikaz mjesta na kojima se oni mogu naći na proizvodu; i
 - informacije o tome kad, gdje i ko je proizvod prodao, ako su dostupni;
- 3) jasan opis opasnosti povezane sa opozvanim proizvodom, izbjegavajući sve elemente koji bi mogli da umanje percepciju rizika kod potrošača, npr. korišćenjem pojmova i izraza kao što su „dobrovoljno”, „preventivno”, „diskreciono”, „u rijetkim situacijama” ili „u posebnim situacijama” ili navođenje da nije bilo prijavljenih nesreća;
- 4) jasan opis radnji koje potrošači treba da preduzmu, uključujući upozorenje da zbog bezbjednosti odmah prestanu da koriste opozvani proizvod;
- 5) jasan opis pravnih sredstava koja su na raspolaganju potrošačima u skladu sa članom 38 ovog zakona;
- 6) besplatni broj telefona ili interaktivnu internet službu, preko kojih potrošači mogu da dobiju više informacija; i
- 7) po potrebi, odgovarajući tekst kojim se potrošači podstiču na dostavljanje informacija o opozivu drugim licima.

(2) Obavještenje o opozivu i informacije koje se potrošačima pružaju putem besplatnog broja telefona ili interaktivne internet službe moraju biti na crnogorskom jeziku.

(3) Bliži sadržaj obavještenja o opozivu propisuje Ministarstvo.

Pravna sredstva u slučaju opoziva proizvoda zbog bezbjednosti

Član 38

(1) U slučaju opoziva proizvoda koji je pokrenuo isporučilac ili naložila nadležna inspekcija, isporučilac odgovoran za opoziv proizvoda dužan je i da potrošaču obezbijedi djelotvorno, besplatno i pravovremeno pravno sredstvo, čime se ne isključuje primjena odredbi o nesaobraznosti robe, odnosno o neisporuci ili nesaobraznosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge i izmjeni digitalnog sadržaja ili digitalne usluge propisanih zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača.

(2) Pored drugih pravnih sredstava koja može da ponudi potrošaču, isporučilac odgovoran za opoziv dužan je i da potrošaču omogući izbor između najmanje dva od sljedećih pravnih sredstava:

- 1) popravku opozvanog proizvoda;

2) zamjenu opozvanog proizvoda bezbjednim proizvodom istog tipa i najmanje iste vrijednosti i kvaliteta; ili

3) odgovarajući povraćaj vrijednosti opozvanog proizvoda, pod uslovom da iznos povraćaja ne može biti manji od cijene koju je potrošač platio.

(3) Izuzetno od stava 2 ovoga člana, isporučilac može potrošaču da ponudi samo jedno pravno sredstvo ako bi drugo pravno sredstvo bilo nemoguće ili bi se, u poređenju sa ponuđenim pravnim sredstvom, isporučiocu nametnuli nesrazmjerni troškovi, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, kao i to i da li se alternativno rješenje može pružiti bez značajnih neugodnosti za potrošača.

(4) Potrošač u svakom slučaju ima pravo na povraćaj plaćenog iznosa iz stava 2 tačka 3 ovog člana ako isporučilac odgovoran za opoziv proizvoda nije izvršio popravku ili zamjenu u razumnom roku i bez značajnih neugodnosti za potrošača.

(5) Ako popravku opozvanog proizvoda vrši potrošač, ona se smatra djelotvornim pravnim sredstvom u smislu stava 1 ovog člana samo ako potrošač može da je izvrši jednostavno i bezbjedno i kad je predviđena u obavještenju o opozivu.

(6) U slučaju iz stava 5 ovog člana, isporučilac je dužan da potrošaču pruži sva potrebna uputstva i besplatne zamjenske djelove ili ažuriranje softwera.

(7) Popravkom iz stava 5 ovog člana potrošaču se ne mogu uskratiti prava koja on ima u skladu sa odredbama o nesaobraznosti robe, odnosno o neisporuci ili nesaobraznosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, odnosno izmjeni digitalnog sadržaja ili digitalne usluge propisanim zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača.

(8) Odlaganje proizvoda od strane potrošača može se uključiti u radnje koje potrošači preduzimaju u skladu sa članom 37 stav 1 tačka 4 ovog zakona samo ako potrošač može jednostavno i bezbjedno da izvrši takvo odlaganje i isto ne utiče na pravo potrošača na povraćaj ili zamjenu proizvoda koji je opozvan u skladu sa stavom 1 ovog člana.

(9) Pravno sredstvo koje isporučilac nudi ne smije prouzrokovati značajne neugodnosti za potrošača.

(10) Isporučilac ne smije od potrošača da zahtijeva plaćanje ili da naplati troškove slanja ili povraćaja proizvoda na drugi način.

(11) Za proizvode koje zbog svoje prirode nije moguće na uobičajen način vratiti poštom, isporučilac je dužan da ih preuzme od potrošača o svom trošku.

Pravo na podnošenje prigovora

Član 39

(1) Potrošači i druge zainteresovane strane (npr. organizacije za zaštitu potrošača i isporučioци) imaju pravo da nadležnom organu podnesu prigovor:

1) u vezi bezbjednosti proizvoda;

2) na sprovođenje aktivnosti nadzora na tržištu u vezi sa određenim proizvodima; i

3) u slučaju opoziva proizvoda, ako pravna sredstva koja se nude potrošaču nijesu zadovoljavajuća.

(2) Nadležni organi dužni su da postupe po prigovoru i da podnosiocu prigovora pruže informacije o daljem postupanju u skladu sa zakonom.

Kolektivne tužbe

Član 40

Na tužbe podnesene zbog povreda odredaba ovog zakona koje su počinili isporučioци i pružaoci usluga internet tržišta, kad te povrede narušavaju ili mogu da naruše kolektivne interese potrošača, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

VII. NADZOR

Inspekcijski nadzor

Član 41

(1) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši tržišna inspekcija, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

(2) Nadzor iz stava 1 ovog člana vrše i:

- 1) sanitarna inspekcija, u odnosu na proizvode iz člana 9 stav 1 tačka 6 ovog zakona; i
- 2) inspekcija za usluge informacionog društva, u odnosu na pružanje usluga internet tržišta iz čl. 27 do 31 ovog zakona i u odnosu na aspekte bezbjednosti proizvoda iz člana 9 stav 1 tač. 7 i 8 ovog zakona.

Posebna ovlašćenja inspektora

Član 42

Pored ovlašćenja utvrđenih zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu, nadležni inspektor ima i ovlašćenje da u odnosu na sadržaj koji upućuje na ponudu opasnog proizvoda, izda nalog u skladu sa članom 28 ovog zakona, kojim se od pružalaca usluga internet tržišta zahtijeva da uklone takav sadržaj sa svog internet interfejsa, onemogućе pristup takvom sadržaju ili da prikažu izričito upozorenje.

Preduzimanje mjera kod pretpostavke usaglašenosti

Član 43

Nadležna inspekcija je ovlašćena da, uprkos pretpostavci usaglašenosti sa opštim zahtjevom bezbjednosti, preduzme sve odgovarajuće mjere na osnovu ovog zakona ako postoje dokazi da je proizvod opasan.

Nadzor nad proizvodima iz uvoza

Član 44

Nadzor nad proizvodima iz uvoza u postupku stavljanja u slobodan promet vrši carinski organ u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 45

(1) Novčanom kaznom od 5.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne obezbijedi da su proizvodi koje stavlja na tržište dizajnirani i proizvedeni u skladu sa opštim zahtjevom bezbjednosti (član 12 stav 1 i član 19);
- 2) prije stavljanja proizvoda na tržište ne izvrši internu analizu rizika ili ne izradi tehničku dokumentaciju koja sadrži naročito opšti opis proizvoda i njegove ključne karakteristike bitne za procjenu bezbjednosti (član 12 stav 2 i član 19);
- 3) ne obezbijedi da tehnička dokumentacija, kad je to primjenljivo s obzirom na moguće rizike povezane sa proizvodom, po potrebi sadrži i analizu mogućih rizika i listu svih relevantnih MEST standarda u skladu sa ovim zakonom, ili u tehničkoj dokumentaciji ne navede djelove MEST standarda, odnosno nacionalne zahtjeve ili dodatne elemente koji su primijenjeni, ili ne obezbijedi da je tehnička dokumentacija ažurna, ili ažurnu dokumentaciju ne čuva deset godina nakon što je proizvod stavljen na tržište, ili ako je na zahtjev ne stavi na raspolaganje nadležnoj inspekciji (član 12 st. 3 do 6 i član 19);

4) ne uspostavi postupke za održavanje usaglašenosti proizvoda proizvedenih u serijama sa opštim zahtjevom bezbjednosti (član 13 stav 1 i član 19);

5) ne obezbijedi da je na proizvodu označen tip, broj šarže ili serije ili drugi element koji omogućava njegovu identifikaciju i koji je potrošačima lako vidljiv i čitak ili, kad to ne dozvoljava veličina ili priroda proizvoda, da su te informacije navedene na pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod (član 13 stav 2 i član 19);

6) ne navede na proizvodu svoje ime i prezime, odnosno naziv, registrovano trgovačko ime ili registrovani žig, adresu za prijem pošte ili elektronske pošte i, ako su različite, adresu za prijem pošte ili elektronske pošte svoje jedinstvene kontakt tačke preko koje može biti kontaktiran, a kad to nije moguće na proizvodu, te podatke ne navede na pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod (član 13 stav 3 i član 19);

7) ne obezbijedi da proizvod prate jasna uputstva i informacije o bezbjednosti na crnogorskom jeziku, kad se proizvod bez takvih uputstava i informacija o bezbjednosti ne može koristiti bezbjedno i kako je to namijenio proizvođač (član 13 stav 4 i član 19);

8) u slučaju kad, na osnovu informacija koje posjeduje smatra ili ima razloga da vjeruje da je proizvod koji je stavio na tržište opasan, ne preduzme bilo koju od propisanih korektivnih mjera, ili o tome ne obavijesti potrošača, ili nadležnu inspekciju, u roku i na način propisan ovim zakonom (član 13 stav 5 i član 19);

9) u obavještenju iz člana 13 stav 5 tač. 2 i 3, odnosno iz člana 17 stav 2 tač. 3 i 4 ovog zakona ne navede pojedinosti, naročito o riziku po zdravlje i bezbjednost potrošača, ili o svim već preduzetim korektivnim mjerama, kao i, ako su dostupne, pojedinosti o količini proizvoda koji su još na tržištu (član 13 stav 6, član 17 stav 3 i član 19);

10) preko sistema brze razmjene informacija ne pruži informacije namijenjene za upozoravanje potrošača, ili te informacije, bez nepotrebnog odlaganja, ne učini dostupnim potrošačima (član 14 stav 1 i član 19);

11) ne obezbijedi da su ostali isporučioци, odgovorna lica i pružaoci usluga internet tržišta u datom lancu snabdijevanja pravovremeno obaviješteni o svim pitanjima bezbjednosti koja je identifikovao (član 14 stav 2 i član 19);

12) ne obezbijedi javno dostupne načine komunikacije u skladu sa ovim zakonom, koji omogućavaju potrošačima da podnesu prigovor i obavijeste proizvođača o svim nesrećnim slučajevima ili pitanjima bezbjednosti koje su imali u vezi sa proizvodom, uzimajući u obzir potrebe pristupačnosti za lica sa invaliditetom, odnosno ako ne provjeri da li su potrošačima javno dostupni načini komunikacije ili ako nije obezbijedio takve kanale kad nijesu dostupni, ili prilikom provjere odnosno obezbjeđivanja, nije uzeo u obzir potrebe pristupačnosti za lica sa invaliditetom (član 14 stav 3, član 17 stav 4 i član 19);

13) ne ispita podnesene prigovore i primljene informacije o nesrećnim slučajevima koji se odnose na bezbjednost proizvoda koje je isporučio na tržište i za koje je podnosilac prigovora naveo da su opasni, ili te prigovore, kao i opozive proizvoda, i sve korektivne mjere preduzete radi postizanja usaglašenosti proizvoda ne vodi u evidenciji iz člana 14 stav 4 ovog zakona (član 14 stav 4 i član 19);

14) u internoj evidenciji prigovora, sačuva i druge podatke koji nijesu neophodni za ispitivanje prigovor ili podatke čuva duže nego što je potrebno za ispitivanje prigovora, ili duže od pet godina od dana unošenja podataka (član 14 stav 5 i član 19);

15) na zahtjev nadležne inspekcije ne dostavi kopiju ovlašćenja, ili ne izvrši bilo koji zadatak propisan ovim zakonom na način i pod uslovima koji su propisani (član 15);

16) prije stavljanja proizvoda na tržište ne obezbijedi da je proizvod usklađen sa opštim zahtjevom bezbjednosti ili da je proizvođač ispunio zahtjeve iz čl. 12 st. 2, 3 i 4 i člana 13 st. 2 i 3 ovog zakona (član 16 stav 1);

17) stavi proizvod na tržište, odnosno isporuči proizvod na tržištu iako na osnovu informacija koje posjeduje, smatra ili ima razloga da vjeruje da nije usaglašen sa sa opštim

zahtjevom bezbjednosti, ili članom 12 st. 2, 3 i 4 i članom 13 st. 2 i 3 ovog zakona, odnosno sa opštim zahtjevom bezbjednosti, ili članom 13 st. 2, 3 i 4, ili članom 16 st. 4, 5 i 6 ovog zakona, prije nego se postigne usaglašenost proizvoda (član 16 stav 2 i član 18 stav 3);

18) u slučaju kad se radi o opasnom proizvodu ne obavijesti odmah proizvođača kao i nadležnu inspekciju preko sistema brze razmjene informacija (član 16 stav 3);

19) ne navede na proizvodu svoje ime i prezime, odnosno naziv, registrovano trgovačko ime ili registrovani žig, adresu za prijem pošte i elektronske pošte i, ako su različite, adresu za prijem pošte ili elektronske pošte svoje jedinstvene kontakt tačke preko koje može biti kontaktiran ili, kad te podatke nije moguće navesti na proizvodu, iste ne navede na pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod ili, u slučaju kad je podatke naveo na pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod, ne obezbijedi da bilo kakva dodatna oznaka ne prekriva bilo koju zakonom propisanu informaciju na oznaci koju je dao proizvođač (član 16 st. 4 i 5);

20) ne obezbijedi da uvezeni proizvod koji stavi na tržište prate jasna uputstva i informacije o bezbjednosti na crnogorskom jeziku, kad se proizvod bez takvih uputstava i informacija o bezbjednosti ne može koristiti bezbjedno i kako je to namijenio proizvođač (član 16 stav 6);

21) ne obezbijedi da uslovi skladištenja ili transporta dok je proizvod pod njegovom odgovornošću ne ugrožavaju usaglašenost proizvoda sa opštim zahtjevom bezbjednosti, kao ni njegovu usaglašenost sa zahtjevima iz člana 13 st. 2 i 3 ovog zakona (član 16 stav 7);

22) ne čuva primjerak tehničke dokumentacije iz člana 12 stav 5 ovog zakona deset godina nakon što je proizvod stavio na tržište ili je, na zahtjev, ne stavi na raspolaganje nadležnoj inspekciji (član 16 stav 8);

23) na osnovu informacija koje posjeduje smatra ili ima razloga da vjeruje da je proizvod koji je stavio na tržište opasan o tome odmah ne obavijesti proizvođača, ili ne obezbijedi preduzimanje korektivnih mjera u skladu sa ovim zakonom, ili ako takve mjere nijesu preduzete, iste odmah ne preduzme, ili ne obezbijedi da su potrošači o tome obaviješteni u skladu sa članom 36 i/ili članom 37 ovog zakona, ili ne obavijesti nadležnu inspekciju preko sistema brze razmjene informacija (član 17 stav 2);

24) ne ispita podnesene prigovore i primljene informacije o nesrećnim slučajevima koji se odnose na bezbjednost proizvoda koje je stavio na tržište i za koje je podnosilac prigovora naveo da su opasni, ili za potrebe evidencije iz člana 14 stav 4 ovog zakona te podatke ne dostavi proizvođaču ili prigovore, kao i opozive proizvoda i sve korektivne mjere preduzete radi postizanja usaglašenosti proizvoda ne vodi u svojoj internoj evidenciji (član 17 stav 5);

25) u evidenciji iz člana 14 stav 4 ovog zakona, čuva i lične podatke koji mu nijesu neophodni za ispitivanje prigovora na navodno opasan proizvod, ili iste čuva duže nego što je potrebno za ispitivanje prigovora, ili ih čuva duže od pet godina od dana unošenja podataka (član 17 stav 7);

26) prije isporuke proizvoda na tržištu ne provjeri da li je proizvođač i, ako je primjenljivo, uvoznik, ispunio zahtjeve iz člana 13 st. 2, 3 i 4 ili člana 16 st. 4, 5 i 6 ovog zakona (član 18 stav 1);

27) ne obezbijedi dok je proizvod pod njegovom odgovornošću da uslovi skladištenja ili transporta ne ugrožavaju usaglašenost proizvoda sa opštim zahtjevom bezbjednosti kao i usaglašenost sa članom 13 st. 2, 3 i 4 i članom 16 st. 4, 5 i 6 ovog zakona (član 18 stav 2);

28) u slučaju kad na osnovu informacija koje posjeduje smatra ili ima razloga da vjeruje da je proizvod koji je isporučio na tržištu opasan ili da nije usaglašen sa članom 13 st. 2, 3 i 4 i članom 16 st. 4, 5 i 6 ovog zakona, o tome ne obavijesti proizvođača ili uvoznika, ili ne obezbijedi da se preduzmu korektivne mjere u skladu sa ovim zakonom, ili ne obezbijedi da je nadležna inspekcija odmah o tome obaviještena preko sistema brze razmjene informacija (član 18 stav 4);

29) za potrebe člana 18 stav 4 tač. 2 i 3 ovog zakona ne navede odgovarajuće pojedinosti kojima raspolaže, naročito o riziku po zdravlje i bezbjednost potrošača ili o svim već preduzetim korektivnim mjerama, kao i, ako su dostupne, o količini proizvoda koji su još na tržištu (član 18 stav 5);

30) ne uspostavi interne postupke za bezbjednost proizvoda koji mu omogućavaju da ispuni odgovarajuće zahtjeve utvrđene ovim zakonom (član 20 i član 27 stav 1 tačka 4);

31) ne sarađuje sa nadležnom inspekcijom u preduzimanju radnji kojima bi mogli da se otklone ili ublaže rizici koje predstavljaju proizvodi koje je isporučio na tržištu (član 21 stav 1);

32) na zahtjev nadležne inspekcije ne dostavi sve neophodne informacije, a naročito potpun opis rizika koji proizvod predstavlja, povezane prigovore i poznate nesrećne slučajeve ili opis svih korektivnih mjera preduzetih za rješavanje rizika ili ne utvrdi i dostavi bilo koju od propisanih bitnih informacija o sljedljivosti proizvoda (član 21 st. 2 i 3);

33) informacije iz člana 21 stav 2 ovog zakona ne pruža deset godina nakon što mu je dostavljen ili nakon što je dostavio proizvod, ili informacije iz člana 21 stav 3 ovog zakona ne pruža šest godina nakon što mu je dostavljen proizvod, ili dio, komponenta ili bilo koji softver koji su ugrađeni u proizvod ili nakon što je dostavio proizvod (član 21 st. 4 i 5);

34) na zahtjev nadležne inspekcije ne podnosi redovne izvještaje o napretku korektivnih mjera koje su preduzeli za rješavanje rizika koje su predstavljali proizvodi koje su isporučili na tržištu ili, ako je u slučaju odluke nadležne inspekcije da se korektivne mjere ne mogu smatrati završenim, postupio suprotno (član 21 stav 6);

35) stavi na tržište proizvod na koji se primjenjuje ovaj zakon, a ne postoji isporučilac sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Crnoj Gori u smislu ovog zakona koji je u pogledu tog proizvoda odgovorno lice za obaveze isporučilaca u smislu ovog zakona, ili ako na proizvodu ili na njegovom pakovanju, paketu ili dokumentu koji prati proizvod nije navedeno ime i prezime, odnosno naziv, registrovano trgovačko ime ili registrovani žig i kontakt podaci, uključujući adresu za prijem pošte i elektronske pošte odgovornog lica (član 22 st. 1 i 4);

36) redovno ne provjerava, u skladu sa ovim zakonom, da li je proizvod u skladu sa tehničkom dokumentacijom iz člana 12 stav 2 ovog zakona, kao i sa zahtjevima iz člana 13 st. 2, 3 i 4 ovog zakona ili na zahtjev nadležne inspekcije ne dostavi dokumentovane dokaze o izvršenim provjerama (član 22 st. 2 i 3);

37) u ponudi proizvoda koje isporučuje na tržištu putem interneta ili drugih sredstava prodaje na daljinu, ne navede propisana upozorenja i informacije, ili ih ne navede na način propisan ovim zakonom (član 24);

38) ne obavijesti nadležnu inspekciju preko sistema brze razmjene informacija o nesrećnom slučaju koji je izazvao proizvod stavljen na tržište, u roku i na način propisan ovim zakonom, ili ako to obavještenje ne sadrži tip i identifikacioni broj proizvoda, kao i okolnosti nesrećnog slučaja, ako su poznate, ili ako, na zahtjev nadležne inspekcije ne obavijesti i o svim drugim relevantnim informacijama, ili ako o pojavama povezanim sa upotrebom proizvoda koji je doveo do smrti pojedinca ili teških posljedica po njegovo zdravlje i bezbjednost u obimu propisanom ovim zakonom, ne obavijesti nadležnu inspekciju (član 25 st. 1, 2 i 3);

39) bez nepotrebnog odlaganja, ne obavijesti proizvođača kad je upoznato sa nesrećnim slučajem koji je izazvao proizvod koji je stavilo na tržište ili isporučilo na tržištu (član 25 stav 4);

40) u slučaju iz člana 25 stav 4 ovoga zakona ne sačini propisano obavještenje i isto ne dostavi u skladu sa članom 25 st. 1 i 2, ili ne izda uputstvo uvozniku ili jednom od distributera da sačini i dostavi to obavještenje, ili u slučaju kad proizvođač proizvoda nema prebivalište, odnosno sjedište u Crnoj Gori, odgovorno lice, koje je upoznato sa nesrećnim slučajem, ne obezbijedi da se sačini i dostavi obavještenje (član 25 st. 5 i 6);

41) u slučaju kad informacije iz člana 13 st. 2, 3 i 4, člana 16 st. 4 i 5 i člana 22 stav 4 ovog zakona i odgovarajućih odredaba drugih propisa o usklađivanju stavi na raspolaganje i u digitalnom obliku pomoću elektronskih tehničkih rješenja koja nijesu jasno vidljiva na proizvodu ili, kad te informacije nijesu jasno vidljive na proizvodu, ne stavi na njegovom pakovanju ili u dokumentu koji prati proizvod (član 26 stav 1);

42) ako informacije iz člana 26 stav 1 ovog zakona nijesu na crnogorskom jeziku ili nijesu u obliku koji je pristupačan za lica sa invaliditetom (član 26 stav 2);

43) ne odredi jedinstvenu kontakt tačku za neposrednu komunikaciju sa nadležnom inspekcijom, elektronskim putem, u vezi sa pitanjima bezbjednosti proizvoda i nalogima izdatim u skladu sa članom 28 stav 1 ovog zakona ili se ne registruje na portalu sistema brze razmjene informacija i ne navede informacije o jedinstvenoj kontakt tački iz člana 28 stav 1 tačka 1 ovoga zakona (član 27 stav 1 tač. 1 i 2);

44) ne odredi jedinstvenu kontakt tačku koja potrošačima omogućava neposrednu i brzu komunikaciju o pitanjima bezbjednosti proizvoda (član 27 stav 1 tačka 3);

45) ne preduzme neophodne mjere za prijem i izvršenje naloga iz člana 28 stav 1 ovog zakona, ili po istom ne postupi u propisanom roku, ili ne postupi po bilo kom zahtjevu iz naloga, ili o izvršenju naloga ne obavijesti inspektora na način propisan ovim zakonom (član 28 st. 3 i 4);

46) ne uzme u obzir redovne informacije o opasnim proizvodima o kojima je nadležna inspekcija dostavila obavještenje preko sistema brze razmjene informacija na način iz člana 33 ovog zakona, radi preduzimanja dobrovoljnih mjera sa ciljem otkrivanja, identifikacije, uklanjanja sadržaja koji upućuje na ponude opasnih proizvoda na njihovom internet tržištu ili onemogućavanje pristupa takvom sadržaju, kad je primjenljivo, uključujući upotrebu sistema brze razmjene informacija u skladu sa članom 34 ovog zakona ili o svim preduzetim mjerama ne obavijesti inspekciju koja je dostavila obavještenje koristeći njene kontakt podatke objavljene na sistemu brze razmjene informacija (član 28 st. 5 i 6);

47) nakon što je trgovcu omogućio prodaju proizvoda na svom internet tržištu ne vrši povremene provjere da li je proizvod koji se nudi na prodaju opasan, uvidom u sistem brze razmjene informacija (član 28 stav 7);

48) svakom fizičkom licu ili drugom subjektu ne omogući da ga lako dostupnim, isključivo elektronskim sredstvima komunikacije, obavijesti o svojim saznanjima u vezi sa bezbjednošću proizvoda koji se u okviru njegove usluge nudi na prodaju (član 29 stav 1);

49) u slučaju kad podnosilac ne izvrši dopunu obavještenja, bez odlaganja ne postupi na osnovu podataka koje ima, ili ako u slučaju prijema potpunog obavještenja, u propisanom roku ne obradi obavještenje i ne obavijesti podnosioca obavještenja o svojoj odluci i sredstvima pravne zaštite u odnosu na tu odluku (član 29 st. 4 i 5);

50) ne dizajnira ili ne organizuje svoj internet interfejs na način kojim se trgovcima koji nude proizvod omogućava da za svaki ponuđeni proizvod pruže informacije koje su prikazane ili na drugi način lako dostupne potrošačima prilikom pregleda tih proizvoda, u skladu sa ovim zakonom, ili ako interni postupci iz člana 27 stav 1 tačka 4 ovog zakona, koje je uspostavio, ne uključuju mehanizme kojima se trgovcima omogućava da daju propisane informacije i izjavu propisane sadržine i, ako je to primjenljivo, propisane identifikacione podatke ili ako tokom razumnog perioda i nakon prethodnog upozorenja, ne obustave pružanje svojih usluga trgovcima koji često nude proizvode koji nijesu usklađeni sa ovim zakonom (član 30 st. 1, 2 i 3);

51) u uslovima poslovanja jasno i detaljno ne utvrdi politiku u pogledu obustavljanja svojih usluga iz člana 30 stav 3 ovog zakona, uključujući i vrijeme trajanja obustave, kao i ako ne daje primjere činjenica i okolnosti koje uzima u obzir prilikom vršenja procjene da li određeno ponašanje predstavlja kršenje ovog zakona (član 30 stav 4);

52) ne sarađuje sa nadležnim inspekcijama, trgovcima i isporučiocima kako bi se olakšalo preduzimanje svih radnji za otklanjanje ili, ako to nije moguće, ublažavanje rizika koji predstavlja proizvod koji se nudi ili koji je bio ponuđen na internetu u okviru njegovih usluga, ili ako ne izvrši bilo koju od obaveza propisanih ovim zakonom (član 31 st. 1 i 2);

53) neposredno i bez nepotrebnog odlaganja ne obavijesti sve potrošače, koji mogu biti identifikovani, o opozivu proizvoda ili ne pruži bezbjednosno upozorenje, kad je potrebno, u skladu sa obavezama iz čl. 12 do 15 ovog zakona, odnosno iz člana 32 stav 2 tačka 1 ovog zakona (član 37 stav 1);

54) lične podatke svojih kupaca koje prikuplja ne koristi isključivo za opoziv i bezbjednosno upozorenje iz člana 36 stav 1 ovog zakona (član 36 stav 2);

55) u slučaju kada ima uspostavljene sisteme za registraciju proizvoda ili programe lojalnosti kupaca, pomoću kojih se mogu identifikovati proizvodi koje su kupili potrošači i to za potrebe koje nijesu vezane za kontaktiranje kupaca radi davanja informacija o bezbjednosti, svojim kupcima ne omogući da navedu posebne kontakt podatke koji će se koristiti isključivo za potrebe obavještenja o bezbjednosti proizvoda (član 36 stav 3);

56) prikupljanje podataka iz člana 36 stav 3 ovog zakona vrši u obimu većem od neophodnog, ili ako lične podatke prikupljene u tu svrhu ne koristi isključivo za kontaktiranje potrošača u slučaju opoziva ili bezbjednosnog upozorenja (član 36 stav 4);

57) u slučaju kad u skladu sa članom 36 stav 1 ovog zakona nije moguće stupiti u kontakt sa svim pogođenim potrošačima ne pruži, u skladu sa svojim odgovornostima, jasno i vidljivo obavještenje o opozivu ili bezbjednosno upozorenje na drugi odgovarajući način koji obezbjeđuje najširi mogući domet, u skladu sa ovim zakonom, ili ako prilikom pružanja istih na taj način, ne uključi i način koji je pristupačan za lica sa invaliditetom (član 36 stav 5);

58) se informacije o opozivu proizvoda, u skladu sa članom 36 st. 1 i 5 ovog zakona, potrošačima pružaju obavještenjem u pisanom obliku, a to obavještenje nije dato na obrascu propisane sadržine, ili ako to obavještenje ne sadrži bilo koji podatak propisan ovim zakonom, (član 37 stav 1);

59) obavještenje o opozivu i informacije koje se potrošačima pružaju putem besplatnog broja telefona ili interaktivne internet službe nisu na crnogorskom jeziku (član 37 stav 2);

60) u slučaju opoziva proizvoda za koji je odgovoran, potrošaču ne obezbijedi pravno sredstvo koje ispunjava uslove iz člana 38 stav 1 ovog zakona ili ne omogući izbor pravnog sredstva ili ne izvrši povraćaj plaćenog iznosa u skladu sa ovim zakonom (član 38 st. 2, 3 i 4);

61) ne omogući da se popravka od strane potrošača, kad je predviđena u obavještenju o opozivu, izvrši jednostavno i bezbjedno da bi se mogla smatrati djelotvornim pravnim sredstvom u smislu člana 38 stav 1 ovog zakona, ili ako u slučaju popravke potrošaču ne pruži sva potrebna uputstva i besplatne zamjenske djelove ili ažuriranje softwera, ili ako potrošaču uskrati prava koja on ima u skladu sa odredbama o nesaobraznosti robe, odnosno o neisporuci ili nesaobraznosti digitalnog sadržaja ili digitalne usluge, odnosno izmjeni digitalnog sadržaja ili digitalne usluge utvrđene zakonom kojim se uređuje zaštita potrošača (član 38 st. 5, 6 i 7);

62) je odlaganje proizvoda od strane potrošača uključio u radnje koje potrošači preduzimaju u skladu sa članom 37 stav 1 tačka 4 ovog zakona, a potrošač ne može jednostavno i bezbjedno da izvrši takvo odlaganje ili ako isto utiče na pravo potrošača na povraćaj ili zamjenu proizvoda koji je opozvan u skladu sa ovim zakonom (član 38 stav 8);

63) pravno sredstvo koje nudi prouzrokuje značajne neugodnosti za potrošača (član 38 stav 9);

64) od potrošača zahtijeva plaćanje ili naplati troškove slanja ili povraćaja proizvoda na drugi način, ili ako proizvode koje zbog svoje prirode nije moguće na uobičajen način vratiti poštom, ne preuzme o svom trošku (član 38 st. 10 i 11).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 300 eura do 2.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 3.000 eura do 6.000 eura.

Član 46

(1) Novčanom kaznom od 2.000 eura do 10.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) pravovremeno ne obavijesti proizvođača, distributere i, po potrebi, pružaoca usluga izvršenja narudžbi i pružaoca usluga internet tržišta o sprovedenom ispitivanju i rezultatima ispitivanja (član 17 stav 6);

2) od podnosioca obavještenja iz člana 29 stav 1 ovog zakona, koje je nepotpuno, bez nepotrebnog odlaganja ne zatraži dopunu na način i u roku propisanom ovim zakonom (član 29 stav 3).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 1.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 2.000 eura do 6.000 eura.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje akata

Član 47

(1) Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se propisi doneseni na osnovu Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list CG“, br. 45/14 i 13/18), ako nijesu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Rok za uspostavljanje Sistema brze razmjene informacija o opasnim proizvodima

Član 48

(1) Sistem brze razmjene informacija uspostaviće se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do uspostavljanja sistema brze razmjene informacija, za razmjenu informacija o opasnim proizvodima koristiće se sistem brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik, uspostavljen na osnovu Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list CG“, br. 45/14 i 13/18).

(3) Danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, sistem brze razmjene informacija postaje dio evropskog sistema Safety Gate, po ispunjavanju uslova za uključivanje u taj sistem propisanih evropskim propisima.

Započeti postupci

Član 49

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list CG“, br. 45/14 i 13/18).

Dostupnost proizvoda na tržištu

Član 50

Proizvodi koji su u skladu sa Zakonom o opštoj bezbednosti proizvoda („Službeni list CG“, br. 45/14 i 13/18) i koji su stavljeni na tržište prije stupanja na snagu ovog zakona, mogu biti dostupni na tržištu i nakon stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 51

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list CG“, br. 45/14 i 13/18).

Stupanje na snagu

Član 52

Ovaj zakon stupa na snagu nakon isteka šest mjeseci od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o opštoj bezbjednosti proizvoda sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Glavni razlog za donošenje zakona je pravna reforma na nivou EU kojom je Regulativa (EU) 2023/988 o opštoj bezbjednosti proizvoda zamijenila i stavila van snage Direktivu 87/357/EEZ o obmanjujućim proizvodima i Direktivu 2001/95/EZ o opštoj bezbjednosti proizvoda. Važeći crnogorski Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list CG“, broj 45/14 i 13/18) oslanja se na preuzete odredbe pomenutih direktiva koje su stavljene van snage u decembru 2024.

Gore navedena Regulativa (EU) 2023/988 je glavni izvor odredaba novog zakona, ali ne i jedini jer on djelimično preuzima i Regulativu (EU) 2022/2065 o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga da bi se omogućilo potpuno sprovođenje odredbi o opštoj bezbjednosti proizvoda.

Promjena odredbi o opštoj bezbjednosti proizvoda na nivou EU je uzrokovana razvojem novih tehnologija i promjenama u načinu prodaje proizvoda (online trgovina). Poboľšan i time jasniji je pravni okvir na području obmanjujućih proizvoda (koji su bili uređeni Direktivom Savjeta 87/357/EEZ).

Najbitnije promjene su sljedeće:

- šira pokrivenost proizvoda,
- stroža procjena rizika,
- veća odgovornost isporučilaca,
- pojačan inspekcijski nadzor proizvoda na tržištu,
- ojačana uloga potrošača sa novim pravima.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

a) Usklađenost nacrt/predloga propisa sa primarnim izvorima prava Evropske unije:

UFEU, Glava I, Unutrašnje tržište, član 26/Treaty on the Functioning of the EU, Title I, Internal Market, Article 26

Potpuno usklađeno / fully harmonized

b) Usklađenost nacrt/predloga propisa sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije

Regulativa (EU) 2023/988 Evropskog parlamenta i Savjeta od 10. maja 2023. godine o opštoj bezbjednosti proizvoda, o izmjenama i dopunama Regulative (EU) 1025/2012 i Direktive (EU) 2020/1828, kao i o prestanku važenja Direktive 2001/95/EZ i Direktive 87/357/EEZ (u daljem tekstu: Regulativa (EU) 2023/988),

Ne preuzimaju se odredbe Regulative (EU) 2023/988 koje će se neposredno sprovoditi nakon pristupanja Crne Gore EU. To će biti predmet Zakona o sprovođenju Regulative (EU) 2023/988 koji će zamijeniti ovaj zakon stupanjem na snagu danom pristupanja Crne Gore EU

Potpuno usklađeno / fully harmonized

Regulativa (EU) 2022/2065 Evropskog parlamenta i Savjeta od 19. oktobra 2020. godine o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (u daljem tekstu: Regulativa (EU) 2022/2065).

Djelimično usklađeno / partly harmonized

c) Usklađenost nacрта/predloga propisa sa ostalim izvorima prava Evropske unije

Odredbe ovog zakona koje se odnose na pitanja zaštite potrošača usklađene su s drugim propisima kojima se uređuje zaštita potrošača.

Potpuno usklađeno / fully harmonized

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Osnovne odredbe (čl. 1 do 7)

Osnovnim odredbama propisuju se predmet i obim primjene zakona, primjena načela predostrožnosti i značenje pojedinih izraza upotrijebljenih u ovom zakonu. Donošenjem ovog zakona, kojim se u pravni poredak Crne Gore preuzima prije svega Regulativa (EU) 2023/988 o opštoj bezbjednosti proizvoda, a u manjem dijelu i Regulativa (EU) 2022/2065 o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga, znatno je ojačana struktura pravnog okvira za obezbjeđivanje da se na tržište mogu isporučivati potrošačima isključivo bezbjedni proizvodi.

Na nivou Evropske unije jasno su prepoznati glavni ciljevi osiguranja visokog nivoa zaštite potrošača:

- zaštititi njihovu bezbjednost i zdravlje,
- pružiti podršku privrednim subjektima i poštenoj konkurenciji,
- temeljiti stalnu aktivnost na konstruktivnim konsultacijama sa svim zainteresovanim stranama.

Građani i privredni subjekti (isporučioци), kao krajnji korisnici, imaju pravo na visok nivo zaštite na tržištu. Važan instrument za ostvarivanje tog cilja je inspekcijski nadzor. Sa druge strane, nadzor na tržištu igra važnu ulogu i u obezbjeđivanju funkcionalnog tržišta koje obezbjeđuje slobodnu i ravnopravnu konkurenciju, što znači jednake tržišne uslove za sve. Za postizanje tih ciljeva država mora da obezbijedi neophodne resurse, tehničku osposobljenost i profesionalni integritet svojih zaposlenih.

Regulativa (EU) 2023/988 predstavlja kompatibilni pravni akt Regulativi (EU) 2019/1020 o nadzoru tržišta proizvoda. Da bi se postigla što veća unificiranost nadzora na tržištu, nadležnim inspekcijama za ovaj zakon se daju ista ovlašćenja kao što su data inspekcijama po Regulativi iz 2019.

Veoma je široko područje primjene ovog zakona jer se radi o području koje nije regulisano usklađujućim pravom EU. U isto vrijeme, u pogledu proizvoda na koje se primjenjuje sektorsko zakonodavstvo Unije o usklađivanju, treba jasno utvrditi područje primjene različitih djelova ove regulative kako bi se izbjeglo preklapanje odredbi i obezbijedio jasan pravni okvir. Iako

neke odredbe ove regulative, kao što je većina njih koje se odnose na obaveze privrednih subjekata, ne treba da se primjenjuju na proizvode obuhvaćene zakonodavstvom Unije o usklađivanju, određene druge odredbe ove regulative dopunjavaju zakonodavstvo Unije o usklađivanju i stoga treba da se primjenjuju na takve proizvode.

Odredbe ove regulative o obavezama pružalaca usluga internetskog tržišta, obaveze privrednih subjekata u slučaju nesreća, pravo potrošača na informacije i pravno sredstvo, kao i opoziv proizvoda zbog bezbjednosti treba da se primjenjuju na proizvode obuhvaćene zakonodavstvom Unije o usklađivanju u mjeri u kojoj u takvom zakonodavstvu Unije ne postoje posebne odredbe s istim ciljem.

Zbog jasnog opisa opsega zakona u njegovom članu 3 izričito su pomenute grupe proizvoda na koje se zakon ne odnosi.

Od izraza upotrijebljenih u Zakonu posebnu pažnju treba obratiti na one koji su vezani za novosti u načinu stavljanja proizvoda na tržište:

- „**pružalac usluga sprovođenja narudžbina**“ je pravno ili fizičko lice, odnosno preduzetnik koji u okviru obavljanja privredne djelatnosti nudi najmanje dvije od sljedećih usluga: skladištenje, pakovanje, adresiranje i slanje proizvoda koji nijesu u njegovoj svojini, isključujući poštanske usluge prijema, sortiranja, transporta i distribucije poštanskih pošiljaka, usluge dostavljanja paketa, kao i druge poštanske usluge koje se vrše u skladu sa zakonom kojim se uređuju poštanske usluge i zakonom kojim se uređuju usluge prevoza tereta;

- „**pružalac usluga internet tržišta**“ je pružalac usluga posredovanja koji koristi internet interfejs koji potrošačima omogućava zaključenje ugovora na daljinu sa trgovcima radi prodaje proizvoda;

Zahtjevi bezbjednosti (čl. 8 do 11)

U pogledu bezbjednosti proizvoda postoji više zahtjeva. Ali samo je jedan „opšti zahtjev bezbjednosti“, a to je zahtjev da su isporučioци dužni da stavljaju na tržište (prva isporuka) ili isporučuju na tržištu (sve naknadne isporuke) isključivo bezbjedne proizvode.

Postojanje takvog ključnog zahtjeva vodi do nužnosti traženja objektivnih elemenata koji su od pomoći zainteresiranim stranama (prije svega mislimo na isporučioce, potrošače i nadležne organe državne uprave) kod procjene bezbjednosti proizvoda. Sadržaj člana 9 usmjerava pažnju na sljedeće:

- karakteristike proizvoda,
- međusobni uticaj proizvoda kada se proizvodi upotrebljavaju zajedno,
- predstavljanje proizvoda i njegovo označavanje,
- kategorije potrošača koji koriste proizvod,
- izgled proizvoda u slučaju da je vjerovatno da će navesti potrošače da ga koriste na način drugačiji od onog za koji je dizajniran (preuzimanje sadržaja Direktive 87/357/EC o obmanjujućim proizvodima), i
- odgovarajuće sajberbezbednosne karakteristike neophodne za zaštitu proizvoda od spoljnih uticaja, kao i razvoj funkcionalnosti proizvoda u pogledu učenja i predviđanja.

Član 10 daje pomoć sprovođenju kreiranjem (oborive) pretpostavke o usaglašenosti sa opštim zahtjevom bezbjednosti. Pretpostavlja se da je proizvod bezbjedan ako je:

1) usaglašen sa relevantnim MEST standardima čija je lista objavljena u „Službenom listu Crne Gore“, i kojima su preuzeti evropski standardi sa liste standarda objavljene u „Službenom listu Evropske unije“ ili djelovima tih standarda u pogledu rizika i kategorija rizika obuhvaćenih tim standardima; ili

2) u slučaju da ne postoje MEST standardi iz tačke 1 ovog stava, usaglašen sa nacionalnim zahtjevima, u pogledu rizika i kategorija rizika obuhvaćenih zahtjevima zaštite zdravlja i bezbjednosti, utvrđenim propisima Crne Gore, pod uslovom da su ti propisi u skladu sa pravom Evropske unije, naročito čl. 34 i 36 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

U vezi sa datom pretpostavkom veoma je važna odredba člana 44 zakona koja daje ovlašćenje nadležnoj inspekciji da, uprkos pretpostavci usaglašenosti sa opštim zahtjevom bezbjednosti, preduzme sve odgovarajuće mjere na osnovu ovog zakona ako postoje dokazi da je proizvod opasan.

Član 11 zakona daje dodatne elemente kojima se može procijeniti bezbjednost proizvoda ako nije primjenjiva pretpostavka usaglašenosti. Počinje sa (drugim) evropskim, međunarodnim i nacionalnim standardima kao i međunarodnim sporazumima, a završava sa razumnim očekivanjima potrošača u pogledu bezbjednosti.

Obaveze isporučilaca (čl. 12 do 26)

Obaveze isporučilaca su i za područje opšte bezbjednosti proizvoda novim zakonom pojačane i upodobljene po modelu obaveza isporučilaca po harmonizujućem zakonodavstvu za pojedine grupe proizvoda.

Zbog toga se odredbe ovog poglavlja upotrebljavaju isključivo za proizvode koje nisu predmet drugih EU propisa, sa značajnim izuzetkom važi za poslednja tri člana ovog poglavlja. Odredbe članova o obavezama u slučaju prodaje na daljinu (član 24) i u slučajevima nesreća povezanih sa bezbjednošću proizvoda (član 25) upotrebljavaju se za sve proizvode, što važi i za obaveze u slučaju posredovanih informacija isporučiocima u elektronskom obliku (član 26).

Zakon je napisan tako da isporučioци imaju srazmjerne obaveze u pogledu bezbjednosti proizvoda u vezi s njihovim ulogama u lancu snabdijevanja (čl. 12 do 18) kako bi se obezbijedio visok nivo zaštite zdravlja i bezbjednosti potrošača, istovremeno obezbjeđujući efikasno funkcionisanje unutrašnjeg tržišta.

Neophodno je naime obezbijediti jasnu i srazmjernu raspodjelu obaveza koje odgovaraju ulozi svakog subjekta u procesu snabdijevanja i distribucije. Na primjer, kada je riječ o provjeri da li su proizvođač i, po potrebi, uvoznik ispunili svoje obaveze, od distributera treba zahtijevati samo da izvrši činjenične provjere, a ne procjenu informacija koje su oni dostavili.

Neposredna prodaja koju isporučioци sa sjedištem van Unije vrše putem internetskih kanala ometa rad organa nadzora na tržištu prilikom rješavanja problema opasnih proizvoda u Uniji jer u velikom broju slučajeva oni nemaju ni sjedište ni pravnog zastupnika u Uniji. Stoga su za isporučioce propisane posebne obaveze kako bi se obezbijedilo da organi nadzora na tržištu imaju odgovarajuća ovlašćenja i sredstva da na djelotvoran način rješavaju problem internetske prodaje opasnih proizvoda.

Obezbjeđivanjem da proizvođači dostavljaju obavještenja o nesrećama čiji je uzrok proizvod koji su oni stavili na raspolaganje na tržištu poboljšaće se informacije raspoložive organima nadzora na tržištu i omogućiće se bolja identifikacija potencijalno opasnih kategorija proizvoda.

Veoma je važna obaveza isporučilaca u vezi saradnje sa nadležnim inspekcijama (član 21). Isporučiocima su dužni da sarađuju sa nadležnim inspekcijama u preduzimanju radnji kojima bi mogli da se otklone ili ublaže rizici koje predstavljaju proizvodi koje su isporučili na tržištu. Nadležna inspekcija može da zahtijeva od isporučilaca da podnose redovne izvještaje o napretku korektivnih mjera koje su preduzeli za rješavanje rizika koje su predstavljali proizvodi koje su isporučili na tržištu i može da odluči da li se i kad korektivna mjera može smatrati završenom.

Ovo poglavlje sadrži i obavezu nadležnih organa da isporučiocima, na njihov zahtjev i bez naknade, pružaju potrebne informacije o sprovođenju zakona i važećim pravilima o bezbjednosti proizvoda (član 23). Informacije je dužna da pruža kontakt tačka za proizvode određena zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

Pružaoци usluga internet tržišta (čl. 27 do 32)

Poglavje o pružaoциma usluga internet tržišta je veoma važno i stoga što je njegov sadržaj nastao i kao djelimično (i nužno) preuzimanje Regulative EU 2020/2065.

Pružaoци usluga internetskog tržišta imaju ključnu ulogu u lancu snabdijevanja, jer omogućavaju privrednim subjektima da dođu do većeg broja potrošača.

U okviru novih složenih poslovnih modela povezanih s internetskom prodajom, isti subjekt može da pruža različite usluge. Kada subjekt pruža samo usluge internetskog posredovanja za određeni proizvod, on se tada kvalifikuje samo za pružaoca usluge internetskog tržišta za taj proizvod. U slučaju da isti subjekt pruža usluge internetskog tržišta za prodaju određenog proizvoda a postupa i kao isporučilac u skladu sa ovim zakonom, on se kvalifikuje i za relevantnog isporučioca. Na primjer, ako pružalac usluge internetskog tržišta i distribuira proizvod, onda se, u pogledu prodaje distribuiranog proizvoda, smatra distributerom. Stoga je takve slučajeve potrebno procjenjivati pojedinačno.

Da bi mogli da ispune svoje obaveze iz ovog zakona, naročito u pogledu pravovremenog i djelotvornog ispunjavanja naloga javnih organa (član 28), i saradnje s organima nadzora na tržištu u kontekstu sprovođenja korektivnih mjera na zahtjev, pružaoци usluga internet tržišta treba da imaju uspostavljen interni mehanizam za rješavanje pitanja povezanih sa bezbjednošću proizvoda (član 30 i 31).

Pružaoци usluga internetskih tržišta treba da obrađuju obavještenja o sadržaju koji upućuje na ponudu opasnog proizvoda primljena u skladu sa Regulativom (EU) 2022/2065 u dodatnim rokovima utvrđenim ovim zakonom. Pored toga, pružaoци usluga internetskih tržišta podstiču se da provjere proizvode na portalu Safety Gate prije nego što ih stave na svoj interfejs.

Na osnovu odredbi Regulative (EU) 2022/2065 o sljedljivosti trgovaca, pružaoци usluga internetskih tržišta ne treba da dozvole da određeni proizvod bude naveden na njihovim platformama ako trgovac nije dostavio sve informacije u pogledu bezbjednosti i sljedljivosti proizvoda kako je navedeno u ovoj regulativi. Te informacije treba prikazati zajedno s listom proizvoda kako bi potrošači mogli imati koristi od istih informacija koje su dostupne na mreži i van nje.

Međutim, pružaoци usluga internetskih tržišta ne treba da budu odgovorni za provjeru potpunosti, tačnosti i preciznosti samih informacija jer je obaveza obezbjeđivanja sljedljivosti proizvoda na relevantnom trgovcu.

Važno je i da pružaoci usluga internetskih tržišta blisko sarađuju s organima nadzora na tržištu, sa trgovcima i relevantnim isporučiocima u pogledu bezbjednosti proizvoda. Osim toga, organi nadzora na tržištu treba da imaju i mogućnost prikupljanja podataka s internetskog interfejsa na obrazloženi zahtjev u slučaju tehničkih prepreka koje su uspostavili pružaoci usluga internetskih tržišta ili internetski prodavci. Pružaoci usluga internetskih tržišta treba da sarađuju i u pogledu opoziva proizvoda i izvještavanja o nesrećama.

Ovo poglavlje završava se sa odredbom (član 32) koja uređuje tematiku zaključivanja memoranduma o razumijevanju. Nadležni organi mogu da zaključuju memorandume o razumijevanju, odnosno odgovarajuće sporazume o saradnji sa isporučiocima ili pružiocima usluga internet tržišta, kao i sa organizacijama koje predstavljaju potrošače ili isporučioce, u cilju preuzimanja dobrovoljnih obaveza za unapređenje bezbjednosti proizvoda.

Sistem brze razmjene informacija o opasnim proizvodima (čl. 33 do 35)

Crna Gora je u skladu sa već postojećim obavezama uspostavila odgovarajući sistem brze razmjene informacija o opasnim proizvodima. Regulativa 2023/988 je uvela nove zahtjeve za postojeće sisteme.

Izričito je postavila zahtjev da mora sistem brze razmjene informacija sadržati dva portala za komuniciranje sa širom javnošću:

1) portal za komunikaciju sa potrošačima i drugim zainteresovanim stranama, preko kojeg im se, bez naknade, omogućava pristup odabranim informacijama o kojima su podnesena obavještenja o opasnim proizvodima; i

2) portal za komunikaciju sa isporučiocima i pružiocima usluga internet tržišta, preko kojeg im se omogućava da nadležnim inspekcijama i potrošačima pruže informacije o opasnim proizvodima koje su isporučili na tržištu.

Uspostavljanje nove strukture zahtjeva nadogradnju postojećeg sistema i zbog toga je dato prelazno razdoblje do dana pristupanja Evropskoj uniji, u kome će biti izvršena promjena koja će omogućiti uspješno uključanje crnogorskom sistema brze razmjene informacija u novonazvani EU sistem (Safety Gate).

Pravo potrošača na informisanje i na pravno sredstvo (čl. 36 do 41)

Kao što je već bilo rečeno, zbog višeg nivoa zaštite potrošača, i odredbe ovog poglavlja se odnose na sve proizvode (i one koji su predmet EU propisa o usklađivanju).

Pravo javnosti da bude upoznata sa mjerama protiv proizvoda koji predstavljaju rizik po zdravlje i bezbjednost potrošača jedan je od osnovnih temelja unutrašnjeg tržišta. Pravo javnosti na informacije obuhvata naročito pravo na pristup informacijama o identifikaciji proizvoda, prirodi rizika i preduzetim mjerama. To pravo je ograničeno isključivo ako je u suprotnosti sa propisima o čuvanju poslovne tajne (član 36 zakona).

U slučaju opoziva proizvoda ili kad je potrebno pružiti bezbjednosno upozorenje, isporučioци i pružaoci usluga internet tržišta, dužni su da o tome neposredno i bez nepotrebnog odlaganja obavijeste sve potrošače koji mogu biti identifikovani.

Pravo na prigovor je važno jer daje nadležnim organima uvid u efikasnost nadzornih aktivnosti u vidu opasnosti proizvoda. Zbog toga je u njihovom interesu da imaju potrošači i druge zainteresovane strane (kao što su organizacije za zaštitu potrošača i isporučioци) pravo na prigovor.

Jasnije je riješeno opredeljenje o prirodi pravnih lijekova koje imaju na raspolaganju potrošači. U članu 41 izričito je pomenuto da se na tužbe podnesene zbog povreda odredaba ovog zakona

koje su počinili isporučio i pružao usluga internet tržišta, kad te povrede narušavaju ili mogu da naruše kolektivne interese potrošača, primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuju tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača.

Nadzor (čl. 42 do 45)

Pravni okvir za nadzor na tržištu proizvoda obuhvaćenih zakonodavstvom Unije o usklađivanju utvrđen u Regulativi (EU) 2019/1020 i pravni okvir za nadzor na tržištu proizvoda obuhvaćenih ovim zakonom treba da budu što ujednačeniji. Stoga je neophodno, kad je riječ o aktivnostima nadzora na tržištu, obavezama, ovlašćenjima, mjerama i saradnji organa nadzora na tržištu, uskladiti ta dva skupa odredbi. Zbog toga zakon u članu 42 sadrži odredbu da se inspekcijski nadzor vrši i na način koji propisuje zakon o nadzoru tržišta proizvoda. Istim članom je određena i nadležnost tri inspekcije u Crnoj Gori za nadzor proizvoda koji su pokriveni zakonom.

Članom 43 zakona propisana su posebna ovlašćenja inspektora u vezi sa nalogom iz člana 28, a članom 44 nadležna inspekcija je ovlašćena da, uprkos pretpostavci usaglašenosti sa opštim zahtjevom bezbjednosti, preduzme sve odgovarajuće mjere na osnovu ovog zakona ako postoje dokazi da je proizvod opasan.

Zbog pravilnog izvršavanja sistema nadzora i u ovom zakonu (član 45) je ponovljeno da nadzor nad proizvodima iz uvoza u postupku stavljanja u slobodan promet vrši carinski organ u skladu sa zakonom kojim se uređuje nadzor proizvoda na tržištu.

Kaznene odredbe (čl. 46 i 47)

Propisane su novčane kazne za prekršaje utvrđene zakonom. Prilikom određivanja visine propisanih kaznenih mjera zakonodavac je uzeo u obzir zahtjev prava EU da predviđene kazne moraju biti efikasne, srazmjerne i preventivne. U tu svrhu zakonodavac je propisao dva tipa prekršaja, teže prekršaje u članu 46 i lakše prekršaje u članu 47.

Sprovođenje propisanih obaveza od strane isporučilaca je od najveće važnosti. Iznimno su kao lakši prekršaji okarakterisani nesaradnja sa nadležnim inspekcijama, nepravovremenost obavještanja o izvršenim pretragama i netraženje dopune obavještenja od podnosioca.

Prelazne i završne odredbe (čl. 48 do 53)

Zakon u prelaznim odredbama određuje da će u roku od šest mjeseci od njegovog stupanja na snagu biti doneseni podzakonski akti potrebni za njegovo sprovođenje. Vlada odnosno nadležni organ državne uprave će po ovom osnovu donijeti akte o:

- listi MEST standarda koji stvaraju pretpostavku o ispunjenosti opšteg zahtjeva bezbjednosti (član 10 stav 1),
- bližem načinu rada sistema brze razmjene informacija (član 33 stav 5), i
- bližem sadržaju obavještenja o opozivu (član 39 stav 3).

Dat je jednogodišnji rok za uspostavu promijenjenog sistema brze razmjene informacija o opasnim proizvodima (član 49). Promjene su neophodne da bi se crnogorski sistem uspješno uključio u nadograđeni evropski sistem brze razmjene informacija (sada sa novim nazivom „Safety Gate“).

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o opštoj bezbjednosti proizvoda („Službeni list CG“, br. 45/14 i 13/18). Proizvodi koji su u skladu sa postojećim zakonima koji su stavljeni na tržište prije stupanja na snagu ovog zakona, mogu biti dostupni na tržištu i nakon stupanja na snagu ovog zakona. Postupci započeti prije stupanja na snagu ovog zakona okončaću se po odredbama postojećeg zakona.

Ovaj zakon stupa na snagu nakon isteka šest mjeseci od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva.